

1^e tussentijdse rapportage Dantumadiel 2021

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Programma 1: Ynwenner en Bestjoer	4
Programma 2: Mienskip.....	16
Programma 3: Soarch en Wolwêzen.....	22
Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	32
Programma 5: Wenjen en Omjouwing.....	41
Programma 6: Iepenbiere Romte	52
Algemeine dekkingsmiddels	60
Overhead	63
Heffing VPB	65
Onvoorzien	66
Totaaloverzicht financieel effect 1e rapportage 2021.....	67
Effecten voor de meerjarenraming 2022-2024.....	69
Toelichting op de effecten voor de meerjarenraming 2022-2024.....	70
Corona	71

Inleiding

Op basis van artikel 6 van de financiële verordening wordt u doormiddel van de tussentijdse rapportage tweemaal per jaar geïnformeerd over de voortgang van de programmadoelen en de financiële stand van zaken. Voor u ligt de 1e tussentijdse rapportage over 2021.

Wat staat er in deze rapportage

Per programma volgt een rapportage op de voortgang van de doelen, subdoelen en activiteiten uit de begroting 2021. Naast de doelen wordt er per programma een overzicht van de financiële afwijkingen gegeven. Doordat de rapportage afgerond is op duizendtallen kunnen er marginale afwijkingen plaatsvinden in de tellingen.

Corona

Aan deze rapportage is de paragraaf Corona toegevoegd. In deze paragraaf wordt ingegaan op de risico's, de extra kosten die gemaakt worden en de compensatie vanuit het Rijk.

Rapportage op voortgang doelen

Door middel van stoplichten wordt de voortgang weergegeven, de betekenis van de icoontjes leggen wij hieronder uit:

	Groen: Realisatie doelstelling ligt op schema.
	Oranje: Realisatie doelstelling loopt vertraging op, maar wordt nog wel gehaald.
	Rood: Realisatie van de doelstelling wordt niet gehaald.
	Vinkje: Activiteit is gehaald / gereed.

Indien een stoplicht op **oranje** of **rood** staat dan is een toelichting verplicht.

Resultaat 1e rapportage

Het resultaat van de 1e rapportage 2021 bedraagt € 265.000 negatief waardoor de begroting na verwerking van de 1e rapportage uitkomt op een nadelig resultaat van € 425.000.

Het college van burgemeester en wethouders.

Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Waar gaat programma 1 'Ynwenner en Bestjoer' over?

Programmaportefeuillehouder : K. Agricola, R. Kempenaar

Inleiding:

Dienstverlening is een kerntaak van de gemeente.

Daaraan is in de afgelopen jaren dan ook de nodige aandacht besteed, wat onder andere tot uitdrukking kwam in de ontwikkeling en vaststelling van een aantal documenten, zoals de Besturings- en Organisatiefilosofie 2017 (BOF), Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast Fryslân 2018 en natuurlijk het nieuwe Dienstverleningsconcept Noardeast-Fryslân en Dantumadiel 2019-2022.

Vanuit het organisatiemotto 'Samen, persoonlijk en in de buurt' zal worden gewerkt aan het optimaliseren van onze dienstverlening. Daarbij wordt deze raadsperiode ingezet op de hierna onder 101.1 t/m 101.3 genoemde speerpunten.

Eén van de opbrengsten van de programmamarkt van maart 2019 is daarbij dat er extra aandacht komt voor bewustwording over (digitale) laaggeletterdheid en hulp voor en doorverwijzing van mensen die daaraan behoefte hebben.

Ten aanzien van interne dienstverlening en bedrijfsvoering worden alleen doelen of activiteiten opgenomen als die bijdragen aan een betere (externe) dienstverlening aan de klant. Het belang van een goede interne bedrijfsvoering voor onze externe dienstverlening is onmiskenbaar.

Gebiedsgericht werken – een vorm van collectieve dienstverlening – maakt onderdeel uit van het programma Mienskip, maar een gebiedsgerichte benadering is natuurlijk ook terug te vinden bij de doelstellingen op het gebied van een krachtig en eigentijds bestuur.

Ook veiligheid is een kerntaak van de overheid en in het bijzonder ook van de gemeente.

Het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving is een terugkerend en actueel onderwerp en staat daarom altijd hoog op de politieke agenda.

Hoewel de gemeente een regierol heeft als het gaat om veiligheid en ook de kaders voor het (integraal) veiligheidsbeleid vaststelt, opereert de gemeente in een speelveld met veel spelers (ketenpartners). In het veiligheidsdomein is het formuleren en realiseren van smart-doelstellingen door de afhankelijkheid van ketenpartners daarom niet altijd mogelijk.

Bij het bepalen van de doelen, speerpunten en activiteiten is zoveel mogelijk aangesloten op het bestaande beleid en de actuele ontwikkelingen op het gebied van veiligheid.

De inspanningen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving behoren in de regel tot de reguliere activiteiten en daar waar extra inspanning wordt gevraagd, zijn deze (door alle programma's heen) expliciet op activiteitsniveau opgenomen (bijvoorbeeld bij jeugdoverlast en evenementen). Tijdens de eerder gememoreerde programmamarkt bleek dat toezicht en handhaving op het gebied van overlast in de openbare ruimte meer aandacht verdient. Een maatregel in dat kader is de aanstelling en inzet van jeugd-BOA's.

De ontwikkelingen op het gebied van burger- en overheidsparticipatie en nieuwe democratie zijn niet aan onze gemeente voorbijgegaan. Sterker nog, het gemeentebestuur van Dantumadiel zet al jaren in op een grote(re) rol voor de burger als het gaat om zeggenschap over en invloed op het beleid en de eigen woon- en leefomgeving. Die lijn is in het bestuursakkoord 'Ús Dantumadiel' en daarom ook in dit programma doorgetrokken. Dantumadiel wil een sterke en zelfstandige gemeente zijn, waarbij het bestuur dicht bij de burger blijft en daarmee ook nauwe contacten onderhoudt.

Die sterke positie is mede gebaseerd op een gezonde financiële huishouding.

Op grond van het BBV wordt het financiële beleid (inclusief belastingen) jaarlijks verwerkt in de toelichting(en) en paragrafen bij de begroting en meerjarenraming (en niet in de doelen).

Hoofddoelstelling:

De gemeente Dantumadiel is een resultaatgerichte organisatie met focus op klantgerichte dienstverlening, goed toegesneden op de toekomst en met als speerpunten het verbeteren van de dienstverlening, een veilige woon- en leefomgeving, een krachtig en eigentijds bestuur en een gezond financieel beleid voor de lange termijn.

Waar gaat programma 1 'Ynwenner en Bestjoer' over?

Kerndoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Verbeteren van de dienstverlening

Kerdoelen

101.1 Het aanbod van producten en diensten dat digitaal wordt aangeboden, neemt verder toe

Speerpunt:

- Optimaliseren digitale dienstverlening en benutten van kansen op dat gebied.

101.2 Beter passende dienstverlening (maatwerk) en hoge kwaliteit en klanttevredenheid

Speerpunten:

- Persoonlijke, servicegerichte en integrale dienstverlening, afgestemd op behoeften van inwoners en op doelgroepen (toegankelijkheid via meerdere kanalen);
- Hoge klanttevredenheid;
- Optimaliseren loketfunctie.

101.3 Minder regels en meer efficiënte en effectieve (digitale) werkprocessen

Speerpunten:

- Klantgerichte, efficiënte en effectieve bedrijfsvoering en werkprocessen;
- Deregulering.

Onderwerp: Veilige woon- en leefomgeving

Kerdoel

102 De inwoners voelen zich veiliger, zowel thuis als in de openbare ruimte

Speerpunten:

- Ondernijning;
- High Impact Crimes (overvallen, straatroven, geweldsdelicten en woninginbraken);
- Jeugd en veiligheid (jeugdgroepen en middelengebruik);
- Sociale veiligheid (waaronder personen met verward gedrag en overlast door burenen);
- Evenementenveiligheid;
- Wijkagenten.

Onderwerp: Krachtig en eigentijds bestuur

Kerdoel

103 De gemeente heeft een eigentijds en integer bestuur dat een goede relatie met de burger onderhoudt en ruimte geeft aan nieuwe vormen van participatie en democratie

Speerpunten:

- Sterke zelfstandige gemeente;
- De inwoners centraal;
- Een bestuur dat ruimte geeft aan de samenleving;
- Een gemeente die vanuit eigenheid communiceert en zich profileert.

Onderwerp: Financieel degelijke en zuinig beleid

Kerdoel

104 Gezond financieel beleid voor de lange termijn

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
101.1	Het aanbod van producten en diensten dat digitaal wordt aangeboden neemt verder toe			
	In 2021 kan 80% van alle producten en diensten digitaal worden aangevraagd.	Het plan van aanpak dat in 2019 is opgesteld, is vertaald naar uitgangspunten voor implementatie van het zaakstelsel. In 2021 zullen nieuwe formulieren ontwikkeld worden bij de producten en diensten die via de website worden aangeboden, maar waarvoor nog geen digitale aanvraag mogelijk is (bv. evenementenvergunning).		Er zijn momenteel zo'n 50 digitale formulieren beschikbaar via de website. Vanwege de coronamaatregelen is het gebruik van de digitale formulieren sterk toegenomen (van 4.938 naar 14.268). Bij de implementatie van het nieuwe zaakstelsel worden de formulieren vernieuwd en verbeterd en worden er voor veel meer werkprocessen formulieren ontwikkeld.
101.2	Een beter passende dienstverlening (maatwerk) en hoge kwaliteit en klanttevredenheid			
	De waardering van de dienstverlening (gemiddeld over alle kanalen) uitgedrukt in een cijfer is in 2022 minimaal een 7,0 (2018: 6,7).	Jaarlijks wordt de klanttevredenheid en -bejegening gericht op het verbeteren van onze dienstverlening gemonitord. In 2021 zal een tool aangeschaft worden waarmee vaker en nauwkeuriger kan worden gemeten.		Regionaal wordt onderzocht op welke wijze tools kunnen ondersteunen om kwalitatieve en kwantitatieve servicenormen structureel te monitoren. De verwachting is dat de implementatie van deze tool eind 2021 in gebruik is genomen.
	De waardering van de klantbejegening (gemiddeld over alle kanalen) uitgedrukt in een cijfer is in 2022 minimaal een 7,0 (2018: 6,7).	Investeren in een organisatieontwikkelingsprogramma gericht leren denken en handelen vanuit de behoefte van de klant (klantbetrokken benadering) en de zelfredzaamheid van de klant bevorderen.		In 2020 en 2021 zijn medewerkers getraind op duidelijke taal. In 2021 zal een monitoringstool worden ontwikkeld in de regio omtrent klanttevredenheidsonderzoek. Met de resultaten hieruit willen we beter aansluiten op de wensen en behoeften van de klant.
	Cijfer klanttevredenheid is in 2021 gestegen naar een 7,0 (2018: 6,6).	Ontwikkeling actieve sturing op managementinformatie.		Regionaal wordt onderzocht op welke wijze tools kunnen ondersteunen om kwalitatieve en kwantitatieve servicenormen structureel te monitoren. De verwachting is dat de implementatie van deze tool eind 2021 in gebruik is genomen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
	Alle schriftelijke communicatie van de gemeenten is vanaf 2021 op B1 niveau.	Uitvoering en afronding project duidelijke taal (gestart in 2020).		In 2020 en 2021 zijn medewerkers getraind op duidelijke taal. Tijdens deze trainingen is het uitgangspunt dat communicatie naar inwoners op B1 niveau wordt geschreven. Op de website wordt al een tool ingezet die metingen doet op het gebruik van duidelijk taal.
101.3	Minder regels en meer efficiënte en effectieve (digitale) werkprocessen			
	Vanaf 2020 voldoet 80% van de dienstverlening aan de vast te stellen servicenormen.	De in 2019 op basis van het dienstverleningsconcept vastgestelde servicenormen worden doorlopend gemonitord op naleving.		Het kwaliteitshandvest is ontwikkeld en bevat servicenormen per kanaal en voor een aantal producten of diensten. De monitoring op de normen in 2020 heeft plaatsgevonden en geeft aan dat we binnen de vastgestelde normen de dienstverlening realiseren. (rapportage volgt nog) De komende periode worden meer service normen vastgesteld en worden deze normen structureel gemonitord. Teven wordt hier jaarlijks over gerapporteerd.
	Effectieve implementatie van de Omgevingswet.	Uitvoering van de Omgevingswet.		Het is op dit moment nog onzeker dat de invoering van de omgevingswet doorgang krijgt op 1 januari 2022.
102	De inwoners ervaren een veilige leefomgeving, zowel thuis als in de openbare ruimte			
	Aanpak verkeersveiligheid in Dantumadiel (op naar nul slachtoffers) door vergroten van de feitelijke verkeersveiligheid én het verhogen van de verkeersveiligheidsbeleving (zie ook programma 6)	De integrale verbinding tussen verkeer & vervoer én veiligheid wordt geïntensiveerd door een structurele samenwerking te organiseren tussen deze beleidsafdelingen, aangevuld met de politie.		Periodiek vindt er overleg plaats.
		Verkeersveiligheid wordt structureel geagendeerd in het operationeel veiligheidsoverleg met de politie én minstens eenmaal per jaar in de lokale gezagsdriehoek.		Going concern.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
	Aanpak woninginbraken: realiseren stabilisering van het aanpak (woning)inbraken naar het niveau van 2017.	Vergroten van het risicobewustzijn én meldingsbereidheid door blijvende inzet op inbraakpreventie, met name rond de 'donkere dagen' en vakantieperiodes. Dit wordt gedaan door het inzetten van allerlei communicatiemiddelen, maar ook door het organiseren van inbraakpreventieavonden, het gebruiken van lichtkranten of de inzet van bijvoorbeeld de 'preventietruck'.		Preventieve aanpak van woninginbraken is going concern. De communicatieve inzet is onverminderd doorgegaan. Er hebben vanzelfsprekend geen preventiebijeenkomsten o.i.d. plaatsgevonden. Het aantal woninginbraken is in 2020 gedaald. Dit is toe te schrijven aan het feit dat mensen meer thuis zijn vanwege de coronamaatregelen. De verwachting is dat deze trend zich in (de eerste helft van) 2021 voortzet.
		Preventief bestrijden van heling door de verdere uitrol van het Digitaal Opkopers Register (DOR), waarmee de registratieplicht van handelaren in tweedehands goederen wordt gefaciliteerd.		De uitrol van het DOR staat voor uiterlijk het derde kwartaal van 2021 gepland.
		Insteken op buurtpreventie door de begeleiding, facilitering en bekendmaking van WhatsApp groepen (onder andere door WhatsApp-borden ter beschikking te stellen).		De aanvragen om WhatsApp-borden beschikbaar te stellen worden in behandeling genomen. Voor het vierde kwartaal van 2021 staat de ontwikkeling van integraal beleid rondom (buurt)preventie woninginbraken op de planning.
	De komende jaren wordt er ingezet op de aanpak van problematische jeugdgroepen en groepsgedrag door: <ul style="list-style-type: none"> • het verminderen van criminaliteit en overlast • het versterken van de sociale positie en de jongeren perspectief bieden • het verstoren van de negatieve groepsdynamiek • het voorkomen van aanwas het vergroten van het veiligheidsgevoel in de wijken en dorpen en onder de jongeren	Implementatie en verdere ontwikkeling van de aanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag (inclusief juridisch kader voor o.a. het delen van informatie). Hierbij is aandacht voor de capaciteit en beschikbaarheid van jongerenwerk en gemeentelijke toezichthouders/ boa's.		Hier wordt volop integraal aan gewerkt vanuit diverse teams en ketenpartners.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Jeugdoverlast is een samenspel en per casus/groep wordt een concrete aanpak ontwikkeld. Daar waar sprake is van structurele overlast, worden (fysieke) maatregelen getroffen.		Going concern. Het aantal meldingen/gevallen van jeugdoverlast is de afgelopen maanden laag. Dit is ieder jaar eenzelfde beeld rond deze periode.
		Blijven investeren in de aanpak op en rond De Swemmer.		Deze aanpak heeft structureel onze aandacht. In het tweede kwartaal van ieder jaar wordt het integrale draaiboek m.b.t. 'watergerelateerde overlast' geactualiseerd, besproken en vastgesteld.
	De komende jaren moet de overlast door verwarde en overlast gevende personen worden verminderd, het draagvlak op straat en in de buurt worden vergroot en een snellere toeleiding tot zorg en ondersteuning.	Naast deelname aan de regionale aanpak wordt lokaal ingezet op (multi)casuïstiek waarmee de overlast door personen met verward gedrag wordt beperkt.		Dit betreft een going concern activiteit.
		Implementeren/ uitvoeren van de Wet verplichte ggz, waaronder het trainen van gemeentelijke medewerkers.	 Vinkje	De wet verplichte GGZ is sinds 1 januari 2020 van kracht. De administratieve processen et cetera zijn inmiddels ingeregeld en op te vatten als 'going concern'.
	Medewerkers, inwoners en ondernemers herkennen ondermijnende criminaliteit en weten hoe en waar ze dit moeten melden. Er is hierbij specifiek aandacht voor het buitengebied.	Er wordt projectmatig ingezet op locaties, fenomenen en branches binnen de gemeente waar nog onvoldoende zicht op is. De zogenaamde witte vlekken en gelegenheden.		Begin 2021 heeft het college een tweejarig uitvoeringsplan ondermijning vastgesteld, met diverse activiteit voor 2021 en 2022. Met betrekking tot deze activiteit wordt o.a. in mei 2021 (vervolg op 'Boef zoekt boer') gestart met het project Veilig Buitengebied. Hierbij wordt een publiek private samenwerking aangegaan met de ondernemers in het buitengebied.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Er wordt extra ingezet op de ambtelijke en bestuurlijke integriteit en weerbaarheid in relatie tot het thema ondermijning.		In 2021 krijgen alle nieuwe medewerkers (en huidige medewerkers die daar behoefte aan hebben) een basisworkshop op het gebied van ondermijning. Na de workshop zijn zij bekend met verschillende vormen van ondermijning en hoe die de gemeente kunnen raken. Het thema integriteit speelt hierbij ook een belangrijke rol. In het derde kwartaal worden trainingen voor college- en raadsleden georganiseerd.
		Het uitvoeren van onderzoeken die voortvloeien uit de in het ondermijningsbeeld genoemde signalen, bovenop de reguliere werkzaamheden.		In het tweede kwartaal van 2021 wordt een lokale "ondermijningstafel" opgestart, waarbinnen deze activiteit wordt opgepakt. In de loop van dit jaar krijgt een tactisch ondermijningsoverleg tussen politie en gemeente vorm.
		Het consequenter inzetten van het beschikbaar bestuurlijk instrumentarium.		De toepassing van o.a. wet Bibob en sluiting van drugspanden op grond van artikel 13b Opiumwet wordt steeds beter ingebed in onze organisatie. In het tweede kwartaal van 2021 wordt door het RIEC een zgn. 'weerbaarheids-scan' uitgevoerd. Hierbij wordt o.a. ons beleid getoetst, maar ook worden kwetsbare processen in beeld gebracht.
		Er wordt extra ingezet op bewustwording van inwoners, ondernemers en de eigen organisatie.		Deze activiteit loopt (o.a. basisworkshop medewerkers en project veilig buitengebied). Daarnaast wordt een meldpunt ondermijning ingericht binnen de gemeente.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
103	De gemeente heeft een eigentijds en integer bestuur dat een goede relatie met de burger onderhoudt en ruimte geeft aan nieuwe vormen van participatie en democratie			
	Versteving van de zelfstandige positie mede door krachtige samenwerking in en buiten de gemeente.	<p>Een sterk en ondernemend college dat actief investeert in contact met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partijen in de gemeente – vernieuwend en toekomstgericht – op basis van een per jaar vast te leggen plan van aanpak (PvA), op te stellen visie en invoering van Team Dantumadiel. Zie ook programma 4, paragraaf 1.1.</p> <p>Onderdeel van het PvA is ook een dorpenverkenning/-toer van het college welke uitmondt in gezamenlijke afspraken en acties.</p> <p>Onderzoek naar wat daarnaast nodig is om een verdere versteving van de zelfstandige positie vorm te geven, bijvoorbeeld door specifieke functies voor advies, ondersteuning, of facilitering van bestuur en samenleving.</p> <p>De samenwerking met de dorpen wordt verder aangehaald, o.a. via deelname aan het DOM 2.0 project. Daarnaast wordt de samenwerking met Noardeast-Fryslân en samenwerking in regionaal en provinciaal verband maximaal benut.</p>	<p></p> <p></p> <p></p> <p></p>	<p>Ondanks de beperkingen van Corona probeert het college om zoveel mogelijk in gesprek te blijven met inwoners en ondernemers. Het plan van aanpak voor 2021 is in ontwikkeling.</p> <p>Met de komst van een nieuw contactpersoon dorpen kan dit weer worden opgepakt. Het PvA voor 2021, waarin de gezamenlijk afspraken en acties worden geformuleerd, is in ontwikkeling.</p> <p>Het recent gevormde Team Dantumadiel zal invulling geven aan de wens om een verdere versteving van de zelfstandige positie vorm te geven.</p> <p>Er zijn in Dantumadiel drie DOM-dorpen gestart. Voor de vregionale samenwerking wordt hard gewerkt aan de vormgeving van ANNO-3 en de voorbereiding voor de evaluatie van de centrumregeling is onderhanden.</p>

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
	Raad en college bieden ruimte aan initiatieven uit de samenleving en meer zeggenschap voor de burger.	Doorontwikkeling positie en betrokkenheid van de raad m.b.t. burgerparticipatie/overheidsparticipatie (workshops, kennisdeling, digitale leeromgeving nieuwe democratie, e.d.).		Groepen in de samenleving worden actief gestimuleerd om hun mening/zorg kenbaar te maken aan de raad.
		Pilots waarbij zeggenschap en budgetverantwoordelijkheid wordt overgedragen.		Dom's zijn hier bij uitstek een goed voorbeeld van.
	De samenleving herkent de gemeente als een sterke en zelfstandige gemeente, waarin de inwoners centraal staan.	Op eigen manier vanuit eigenheid communiceren over onze gemeente.		Momenteel wordt gewerkt aan een nieuw huistijl handboek en een communicatiehandboek 'Werken in openbare ruimte'.
		Inloopsprekuren voor college.		Er zijn geen inloopsprekuren maar inwoners kunnen te alle tijde een afspraak maken. De bestuurders zijn laagdrempelig benaderbaar, waar ook veelvuldig gebruik van gemaakt wordt.
		Collegevergaderingen en hoorzittingen in de dorpen houden.		Ondanks dat de collegevergaderingen en hoorzittingen goed bezocht werden, is er vooralsnog vanwege Corona geen vervolg aan gegeven.
		College en organisatie leggen actief contact met en betrekken inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, waaronder mensen met een spilfunctie in de samenleving, maar ook mensen die minder kunnen meekomen (zoals minder (digitaal) geletterden) door extra ondersteuning (maatjes). Zie hiervoor ook 1 ^e activiteit bij subdoel 1.		In de corona periode is er via vele alternatieve manieren veelvuldig contact geweest met inwoners en ondernemers.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Sterke netwerken in de samenleving zoals verenigingen, kerken en voedselbanken benutten om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Zie hiervoor ook 1 ^e activiteit bij subdoel 1.		Hier wordt vorm en inhoud aan gegeven door onder andere het gebiedsteam door middel van: <ul style="list-style-type: none"> - 'ik bin der klear foar'; - 'Coalitie Kom Erbij'; - Projecten Kennislab NOF; - Platform Sociale uitsluiting en armoede bestrijding.
		De gemeente speelt steeds meer in op de zelfredzaamheid van inwoners en benut de kracht van de samenleving, o.a. middels het fonds 'It is oan jo'.		De regeling 'It is oan jo' wordt in 2 tenders opengezet. Daarnaast zijn de Dom's vol op stoom.
104	De gemeente voert op financieel gebied een degelijk en zuinig beleid*			

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Dienstverlening</i>
Besturings- en organisatiefilosofie en hoofdstructuur Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2017)
Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast-Fryslân (2018)
Dienstverleningsconcept Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2018)
<i>Veilige woon- en leefomgeving</i>
Veiligheidsagenda Dantumadiel 2020 – 2023: Mei elkoar foar feiligens
Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland 2020 – 2023 (Politie)
Beleidsplan Veiligheid 2019 – 2022 (Veiligheidsregio Fryslân)
Samenwerkingsovereenkomst Veiligheidshuis Fryslân
Convenant Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)
Beleidsregels artikel 13b Opiumwet (2019)
<i>Krachtig en eigentijds bestuur</i>
Bestuursakkoord Us Dantumadiel
Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast Fryslân (2018)
Sociaal Economisch Masterplan en Agenda Netwerk Noordoost (ANNO)
Notitie gebiedsgericht werken Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2018)
<i>Gezond financieel beleid voor de lange termijn</i>
Financiële beleidsdocumenten (begroting, meerjarenraming, jaarrekening en perspectiefnota)

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Gemeente Noardeast-Fryslân	Via een centrumregeling en een dienstverleningshandvest is de ambtelijke dienstverlening door Noardeast-Fryslân aan Dantumadiel vastgelegd en daarmee is de gemeente Noardeast-Fryslân een belangrijke partij bij het realiseren van doelstellingen door alle programma's heen.
Veiligheidsregio Fryslân (VRF), onderdeel veiligheid	Belangrijke partner bij het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving.
Vereniging van Friese Gemeenten	De VFG behartigt de belangen voor alle Friese ge-

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
	meenten, totaal 18.
Vereniging van Nederlandse Gemeenten	De VNG behartigt de belangen voor alle Nederlandse gemeenten.

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten	215	282	0	282
Lasten	-2.979	-3.004	-61	-3.065
Saldo baten en lasten	-2.764	-2.722	-61	-2.783
Toevoegingen aan reserves	-9	-9	0	-9
Onttrekkingen aan reserves	2	27	61	88
Geraamd resultaat	-2.771	-2.704	0	-2.704

Toelichting op de wijzigingen Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Geen afwijkingen.	0	
Totaal baten	0	
Lasten		
Verkiezingen	-40	I
Door Corona zijn er extra maatregelen getroffen om de 2 ^e kamer verkiezingen op een veilige manier te organiseren. Deze extra last wordt gedekt uit de reserve coronacompensatie en heeft geen effect op het resultaat.		
Openbare orde en veiligheid	-15	I
Door Corona is er extra capaciteit ingezet rondom de crisis waardoor er onvoldoende uitvoering is gegeven aan de activiteiten uit de veiligheidsagenda. Om alsnog uitvoering te geven aan de afgesproken doelen wordt er tijdelijk aanvullende capaciteit ingezet om dit te realiseren. De extra last wordt gedekt uit de reserve coronacompensatie en heeft geen effect op het resultaat.		
Burgerzaken	-6	I
Het ministerie heeft de processen burgerzaken aangemerkt als cruciaal. Om gedurende de corona-crisis de dienstverlening op niveau te houden zal voor 2021 een flexibele schil in werknemers ontwikkeld moeten worden om dit te handhaven. De extra last voor het 1 ^e halfjaar wordt gedekt uit de reserve coronacompensatie en heeft geen effect op het resultaat.		
Totaal lasten	-61	
Toevoegingen aan reserves		
Geen mutaties.		
Totaal toevoegingen aan reserves	0	

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Onttrekkingen aan reserves		
Reserve coronacompensatie	61	
Voor de onderdelen verkiezingen, openbare orde en veiligheid en burgerzaken wordt € 61.000 uit de reserve coronacompensatie gehaald.		
Totaal onttrekkingen aan reserves	61	
Totaal saldo wijzigingen	0	

Programma 2: Mienskip

Waar gaat programma 2 'Mienskip' over?

Programmaportefeuillehouder : K. Agricola, G. Wiersma

Inleiding:

Vitale en levendige dorpsgemeenschappen vormen samen een vitale en levendige gemeente. Activiteiten en evenementen op het gebied van sport en cultuur, al dan niet in verenigingsverband, verbindt mensen en vergroot de levendigheid van de dorpen. Het is daarom belangrijk initiatieven blijvend te ondersteunen en samenwerking te stimuleren.

Met het oog op de bevolkingsontwikkelingen wil de gemeente de basisvoorzieningen op peil te houden en waar mogelijk met de inwoners, ondernemers en dorpsbelangen initiatieven oppakken om een plus mogelijk te maken op het voorzieningenniveau. Het realiseren van een toekomstbestendige voorzieningenstructuur (waaronder goede onderwijshuisvesting) zal vorm moeten krijgen mét de betrokken partners (zoals schoolbesturen, sportverenigingen, kerken, bedrijven) en de dorpen (inwoners). Hierbij wordt vormgegeven aan een inclusieve samenleving waarin iedereen meetelt.

Jongeren met een goed opleidingsniveau en met de juiste vaardigheden en competenties hebben meer kansen op de arbeidsmarkt. Daarom wordt binnen dit programma ingezet op talentontwikkeling en goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt.

Van een overheid die beslist en stuurt en daar waar nodig mensen en organisaties daarbij betreft, veranderen we naar een overheid die inwoners en instellingen faciliteert bij door hen aangedragen ideeën. De rol van de gemeente is binnen dit programma dan ook vaak die van:

- een 'netwerkende overheid', die samenwerking zoekt met andere partijen en daarmee gezamenlijk doelen bepaalt;
- een responsieve, participerende overheid, die ruimte geeft aan maatschappelijke initiatieven van onderop en deze ondersteunt;
- een betrokken overheid die voorkomt dat mensen niet mee kunnen komen of tussen wal en schip raken.

Vanwege de veranderende rol van de gemeente gaan we met initiatiefnemers en partners een proces in en het resultaat is niet altijd vooraf te bepalen. De doelen zijn dan minder 'smart' geformuleerd.

Om de resultaten te volgen wordt gebruik gemaakt van de burgerpeiling Waarstaatjegemeente die om de twee jaar plaatsvindt. Waar nodig wordt een eigen nulmeting uitgevoerd en door de gemeente zelf periodiek gemonitord.

Hoofddoelstelling:

Behouden en versterken van vitale gemeenschappen en van de leefbaarheid.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Sociale verbondenheid

Kerdoelen

201.1 Meer sociale verbondenheid en betrokken burgers

Speerpunten:

- Aanbod van culturele activiteiten;
- Aanbod van cultuureducatie voor kinderen / jeugd;
- Sportactiviteiten;
- Verenigingsleven;
- Vrijwillige inzet in dorpen.

201.2 Meer zelforganisatie, zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van inwoners

Waar gaat programma 2 'Menskip' over?

Speerpunten:

- Ondersteunen en versterken van initiatieven van onderop;
- Duidelijk gemeentelijk aanspreekpunt;
- Participatie van burgers;
- Samenhang in initiatieven waar mogelijk;
- Overheidsparticipatie / nieuw samenspel inwoners en overheid.

Onderwerp: Voorzieningenniveau

Kerdoel

202 Beter passend voorzieningenniveau

Speerpunten:

- Onderwijs;
- Culturele voorzieningen (culturele infrastructuur);
- Sportvoorzieningen;
- Overige maatschappelijke voorzieningen (en combi's).

Onderwerp: Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)

Kerdoelen

203 Optimaliseren van de schoolloopbaan zodat kinderen beter voorbereid zijn op hun toekomst

Speerpunten:

- Doelgroep jongeren;

Aansluiting onderwijs op arbeidsmarkt.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
201.1	Meer sociale verbondenheid en betrokken burgers			
	Toename van het aantal door inwoners georganiseerde activiteiten (o.a. cultuur en sport) al dan niet in verenigingsverband gericht op de levendigheid van de dorpen.	Er wordt een cultuurnota opgesteld waarna uitvoering zal worden gegeven aan de daarin opgenomen activiteiten.		Inventarisatie en overzicht Cultuuractiviteiten is uitgesteld; het staat in de planning van het komende half jaar.
		De sportnota 'Sport in Dantumadiel: nieuwe rollen nieuwe kansen' wordt uitgevoerd. Deze nota wordt in 2021 mede i.v.m. het proces van het sportakkoord geëvalueerd en waar nodig herzien.		De herziening van de nota is opgenomen in de planning voor dit jaar.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		<p>Er wordt ingezet op sportstimulering in verband met het gezondheidsbeleid (leefstijl). We richten ons met name op, verenigingen, sportaanbieders en het (bewegings)onderwijs. Inzet van de buurtsportcoaches is hierbij onmisbaar, zal daarom worden gecontinueerd. De inzet van de buurtsportcoaches op scholen wordt structureler en formeler.</p>		<p>Sport Fryslân doet sinds 1 januari de dagelijkse aansturing aan het beweegteam. Gesprek met basisscholen omtrent structurele deelname heeft plaatsgevonden, wordt verder uitgewerkt.</p> <p>Koppeling gezondheid en bewegen wordt intern gemaakt en is in uitvoering. Preventieakkoord en sportakkoord is samengevoegd: 'Samen actief naar gezondheid'. Partijen zijn aangesloten.</p>
		<p>De overlegstructuur verenigingen-gemeente wordt geëvalueerd en indien wenselijk hervat op basis van een Lokaal Sportakkoord.</p>		<p>Op 18 maart is overleg geweest met de klankbordgroep sport en de overlegstructuur is besproken. Er zijn afspraken gemaakt over de frequenties van het overleg.</p>
		<p>Er wordt uitvoering gegeven aan de activiteiten die zijn benoemd in de notitie 'Het nieuwe jongerenwerken'</p>		<p>Deze aanpak wordt toegepast en krijgt in het nieuwe welzijnswerk een stevige basis.</p>
<p>201.2</p>	<p>Meer zelforganisatie, zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van inwoners</p>			
	<p>Inwoners hebben meer mogelijkheden voor invloed op hun eigen leefomgeving.</p>	<p>Streken, wijken en dorpen worden gestimuleerd en gefaciliteerd door middel van de inzet van de contactpersoon voor de dorpen, burgerinitiatieven in het kader van it is oan jo en DOM-projecten in Driezum-Wâlterswald, Broeksterwâld en Rinsumageast</p>		<p>1 april is de eerste tender van It is oan jo gesloten. De ingediende initiatieven moeten nog beoordeeld worden.</p> <p>De DOM-projecten lopen. DOM Driezum-Walterwâld heeft zijn plan ten aanzien van nieuwbouw gepresenteerd. Terugkoppeling vanuit de gemeente moet nog plaatsvinden.</p> <p>Het college moet nog een besluit nemen om Rinsumageast als DOM te benoemen. Er is een collegevoorstel op route gegaan.</p>

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Sko ris oan wordt thematisch voortgezet onder andere in het kader van de implementatie van de Omgevingswet (proces Omgevingsvisie)		In verband met Corona waren er geen fysieke bijeenkomsten. Er hebben digitale bijeenkomsten plaatsgevonden voor de Woonvisie en de Omgevingsvisie.
202	Beter passend voorzieningen-niveau			
	De maatschappelijke voorzieningen (voor sport, cultuur en ontmoeten) zijn toekomstgericht, betaalbaar en bereikbaar.	Er wordt in 2021 een gebiedsgericht proces doorlopen met inwoners, dorpen en initiatiefnemers, gericht op een toekomstgerichte voorzieningenstructuur.		Het gebiedsgericht proces (Feanwâlden) kan starten zodra er voldoende zicht is op het beschikbaar komen van voldoende budget door een besluit van de raad (zie hieronder).
	Het aanbod van onderwijs-, voorschoolse en andere maatschappelijke voorzieningen wordt zoveel mogelijk geclusterd met het oog op meer samenwerking en multifunctioneel gebruik.	In Feanwâlden wordt een haalbaarheidsonderzoek gestart om te beoordelen welke locaties voor de vervangende nieuwbouw van de basisscholen geschikt is en wordt onderzocht welke andere maatschappelijke voorzieningen gekoppeld kunnen worden aan deze ontwikkeling.		Het haalbaarheidsonderzoek is in afwachting van budget. Onderzoek start wanneer de raad middelen reserveert via de Perspectiefnota 2022-2025.
203	Optimaliseren van de schoolloopbaan zodat kinderen beter voorbereid zijn op hun toekomst.			
	Alle kinderen hebben, in het kader van een doorlopende leerlijn, in 2022 kennis gemaakt met nieuwe (technologische) ontwikkelingen en vaardigheden kunnen ontwikkelen die van belang zijn en een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.	De gemeente faciliteert en simuleert de ontwikkeling van projecten en activiteiten gericht op technologie en technische vaardigheden in basis- en voortgezet onderwijs (bv. Kennislab). De gemeente brengt partijen daartoe samen en zoekt aansluiting bij de Versnellingsagenda.		Dit is een doorlopend proces. Jaarlijks wordt over de projecten gerapporteerd in jaarverslagen (bv van Kennislab).

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Sociale verbondenheid</i>
It is oan jo?
Notitie gebiedsgericht werken Noardeast-Fryslân en Dantumadiel 2019-2022
Nog op te stellen Cultuurnota Dantumadiel
<i>Voorzieningenniveau</i>
Naar een regionale ontwikkelagenda voor onderwijsvoorzieningen in NO Friesland; Verkennend masterplan

Onderwerp beleidsdocumenten
huisvesting DDFKA
Naar een regionaal voorzieningsverspreidingsmodel in Noordoost Fryslân 2010-2030 (jan. 2014)
Atlas van Noordoost Fryslân Eindrapport (sept. 2015)
Agenda voor onderwijsvoorzieningen in Noordoost Fryslân (2017)
Sport in Dantumadiel: nieuwe rollen nieuwe kansen (2016)
Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)
Kennislab

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Roobol	Verzorgt het openbaar onderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het primair onderwijs

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 2: Mienskip

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten	141	141	99	240
Lasten	-2.970	-2.935	-141	-3.076
Saldo baten en lasten	-2.829	-2.794	-42	-2.836
Toevoegingen aan reserves	0	-84	0	-84
Onttrekkingen aan reserves	10	10	0	10
Geraamd resultaat	-2.819	-2.868	-42	-2.910

Toelichting op de wijzigingen Programma 2: Mienskip

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Huisvesting speciaal onderwijs	43	I
Vanwege het gebruik van het oude gebouw van de Saad door de Wingerd vallen de kosten voor gas en elektrisch hoger uit dan begroot, de gemeente ontvangt hiervoor een vergoeding. Deze bijstelling is incidenteel meegenomen omdat de afspraken nog niet zijn vastgelegd.		
Overig onderwijsbeleid en -voorzieningen	37	I
We ontvangen van het rijk een subsidie voor het verbeteren van de ventilatie van schoolgebouwen. Schoolbesturen regelen dit zelf, maar het Ministerie heeft bepaald dat de gemeente de aanvragende partij is. Per saldo budgettair neutraal.		
Overig	-20	I
Afwijkingen kleiner dan € 25.000.		
Totaal baten	99	
Lasten		

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Sportbeleid en -stimulering	-43	S
De exploitatiesubsidie voor sporthal de Boppeslach bedraagt jaarlijks € 60.000. In de begroting is in programma 6 rekening gehouden met een reservering van € 30.000, zijnde de oude onderhoudsbudgetten voor de oude sporthal welke vrijvallen in programma 3. Daarnaast kan het structurele budget wat voor de Campus Damwâld is opgenomen voor de lening, met € 17.000 afgeraad worden. Per saldo moet er structureel € 13.000 bijgeraad worden om de exploitatiesubsidie van € 60.000 te kunnen voldoen.		
Huisvesting speciaal onderwijs	-43	I
Vanwege het gebruik van het oude gebouw van de Saad door de Wingerd vallen de kosten voor gas en elektrisch hoger uit dan begroot, de gemeente ontvangt hiervoor een vergoeding. Deze bijstelling is incidenteel meegenomen omdat de afspraken nog niet zijn vastgelegd.		
Overig onderwijsbeleid en -voorzieningen	-37	I
We ontvangen van het Ministerie een subsidie voor het verbeteren van de ventilatie van schoolgebouwen. Schoolbesturen regelen dit zelf, maar het Ministerie heeft bepaald dat de gemeente de aanvragende partij is. Per saldo budgettair neutraal.		
Overig	-19	I
Afwijkingen kleiner dan € 25.000.		
Totaal lasten	-141	
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	
Totaal saldo wijzigingen	-42	

Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Waar gaat programma 3 'Soarch en Wolwêzen' over?

Programmaportefeuillehouder : G. Wiersma, K. Wielstra, R. Kempenaar

Inleiding:

De transitie als gevolg van het in werking treden van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Participatiewet heeft de afgelopen jaren van onze inwoners/cliënten, zorgaanbieders, hulpverleners en gemeente grote inspanningen gevergd. Ook in de toekomst blijven deze inspanningen van de partij en gevraagd om het sociale domein verder te transformeren.

Met deze transformatie van het sociaal domein wordt beoogd een nieuwe inrichting van ons zorgstelsel tot stand te brengen. We willen dat mensen zelfredzaam en samen-redzaam zijn en zelf de regie over hun leven kunnen behouden.

De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van hulp en ondersteuning aan die inwoners die niet in staat zijn om dit op eigen kracht te doen. We investeren in zowel het algemeen welzijn als de zorg van onze inwoners.

In 2019 kreeg de gemeente te kampen met grote tekorten op het sociaal domein. Wanneer we het sociaal domein bereikbaar én betaalbaar willen houden dan moeten we anders werken.

Sindsdien moet ingezet worden op kostenbeheersing d.m.v. een uitgebreide set maatregelen, die consequenties heeft voor beleid en uitvoering van welzijn en zorg. Anders werken is noodzakelijk om het sociaal domein bereikbaar én betaalbaar te houden.

Met het benutten van sturingsinformatie, een efficiëntere inzet van middelen en innovatie in de bedrijfsvoering willen we de beperkte middelen zo inzetten dat deze maximaal ten goede komt aan inwoners die het nodig hebben om te kunnen participeren in de samenleving.

De gemeente Dantumadiel streeft naar een samenleving waar inwoners de mogelijkheid hebben om mee te doen, ongeacht belemmeringen of beperkingen.

Dit is dan ook de hoofddoelstelling van dit programma. De hoofddoelstelling is uitgewerkt in een viertal kerndoelstellingen met bijbehorende speerpunten:

- 301 Een gezondere levensstijl;
- 302 Meer maatschappelijke participatie;
- 303 Gunstiger opvoedklimaat;
- 304 Beter organiseren zorg, welzijn en ondersteuning om dit duurzaam, bereikbaar en betaalbaar te houden.

De punten uit het bestuursakkoord van Dantumadiel m.b.t. dit programma zijn als volgt in de kerndoelstellingen verwerkt:

- Geld voor het sociaal domein blijft binnen het sociaal domein: Kerndoelstelling 304;
- Brede evaluatie sociaal domein incl. gebiedsteams meenemen: Kerndoelstelling 304;
- Communicatie en bereikbaarheid, ook voor minder geletterden en ook voor mensen die minder digitaal onderlegd zijn: Kerndoelstelling 302;
- Verbetering van de wettelijk verplichte onafhankelijke cliëntondersteuning: kerndoelstelling 304;
- Extra aandacht voor: jongeren, ouderen, gezinnen, minima: kerndoelstelling 301 en 302;
- Voorkomen misbruik van genotsmiddelen: Kerndoelstelling 301;
- Aanspreken op acceptatieplicht en zorgplicht, als gemeente faciliteren en oplossingen aandragen: schoolmaatschappelijk werk en inzet gebiedsteam: kerndoelstelling 303;
- Vormgeven aan een inclusieve samenleving en inclusief onderwijs: kerndoelstelling 303;
- Aanpak achterstandenbeleid en ANNO-projecten op dat gebied: kerndoelstelling 303;
- Veiligheid en gezondheid: inzetten op preventie met betrekking tot alcohol- en drugsmisbruik, (seksueel) grensoverschrijdend gedrag en (cyber-)pesten: kerndoelstelling 303.

Onderstaand worden de speerpunten van de kerndoelen benoemd:

Waar gaat programma 3 'Soarch en Wolwêzen' over?

Hoofddoelstelling:

Inwoners in onze gemeente hebben de mogelijkheid om mee te doen, ongeacht belemmeringen of beperkingen.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Kerdoel: 301 Een gezondere levensstijl

Speerpunten:

- voorkomen misbruik genotmiddelen;
- verbeteren psychisch welbevinden;
- meer inwoners op gezond gewicht;
- voorkomen seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- verbeteren toegang tot zorg.

Kerdoel: 302 Meer maatschappelijke participatie

Speerpunten:

- zinvolle besteding van de dag;
- inkomen zekerstellen;
- schulden voorkomen;
- ondersteunen van mantelzorgers;
- bevorderen vrijwillige inzet;
- eenzaamheid/sociaal isolement tegenaan;
- vermindering laaggeletterdheid;
- ondersteuning bij zorgvraag;
- opgaven voortvloeiend uit omgevingswet en VN-verdrag handicap.

Kerdoel: 303 Gunstiger opvoedklimaat

Speerpunten:

- veilige passende leer- en leefomgeving (thuis en op school), met voldoende mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling;
- versterken ouderschap;
- alle kinderen kunnen meedoen.

Kerdoel: 304 Beter organiseren zorg, welzijn en ondersteuning om dit duurzaam, bereikbaar en betaalbaar te houden.

Speerpunten:

- opzet stuurinformatie
- optimaliseren werkwijzen en sturing

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
301	Gezondere levensstijl			
	Gezond gewicht (bewegen en voeding) In 2021 is het overgewicht onder jongeren, volwassenen en ouderen aantoonbaar afgenomen t.o.v. de vorige meting.	Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op gezond gewicht van het nieuwe Gezondheidsbeleid (2020-2025), dat in 2020 aan de raad wordt aangeboden).		Het beleidsplan 2021-2025 wordt in juni aangeboden aan de Raad. Uitvoering van het activiteitenprogramma 2021 is gebaseerd op het staande gezondheidsbeleid.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Uitvoering van het basistakenpakket en het aanvullende pakket door GGD-Fryslân 2021. (Aanvullende pakket wordt jaarlijks herzien), gericht op gezond gewicht.		Reguliere uitvoering, op basis van het staande gezondheidsbeleid. Nieuw beleid wordt in juni aangeboden ter besluitvorming.
		JOGG gemeente worden (Jongeren op gezond gewicht"; een programmatische aanpak waarbij bestaande en nieuwe initiatieven bijeengebracht worden, gericht op gezonde voeding en levensstijl.)		Met ingang van 25 maart is de gemeente, ook een JOGG gemeente geworden.
		Uitvoeren projecten vanuit GIDS (terugdringen van gezondheidsachterstanden, met speciale aandacht voor lage sociale economische status).		Projecten onder de vlag van GIDS worden doorgezet. NME De Klyster, IVN, buursportcoaches en sportverenigingen zijn betrokken bij de uitvoering van deze programma's.
	Alcohol en Drugs (middelen gebruik) en Rookvrije generatie In 2021 is het middelen gebruik onder jongeren, volwassenen en ouderen aantoonbaar afgenomen t.o.v. de vorige meting.	Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op middelengebruik en rookvrije generatie, van het nieuwe Gezondheidsbeleid (2020-2025).		Uitvoering van het activiteitenprogramma 2021 is gebaseerd op het staande gezondheidsbeleid. VNN, Het samenwerkingsverband Mei fêste hân en de GGD zijn partners die een rol spelen in de uitvoering van het activiteitenprogramma.
		Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op middelengebruik en rookvrije generatie, van het Preventie en Handhavingsplan 2020-2023.		Uitvoering van het activiteitenprogramma 2021 is gebaseerd op het staande gezondheidsbeleid. VNN, Het samenwerkingsverband Mei fêste hân en de GGD zijn partners die een rol spelen in de uitvoering van het activiteitenprogramma.
	Psychosociale gezondheid In 2021 zijn depressie gevoelens onder jongeren, volwassenen en ouderen aantoonbaar afgenomen t.o.v. de vorige meting.	Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op psychosociale gezondheid van het nieuwe Gezondheidsbeleid 2020-2025 (dat medio 2020 wordt opgesteld).		Het beleidsplan 2021-2025 wordt in juni aangeboden aan de Raad. Uitvoering van het activiteitenprogramma 2021 is gebaseerd op het staande gezondheidsbeleid.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Uitvoering activiteitenprogramma 2021 'Mei fêste hân' gericht op grensoverschrijdend gedrag en cyberpestten.		Via het project Mei fêste hân worden steeds meer scholen gemotiveerd initiatieven op te pakken. Ouders van leerlingen worden ook daarvoor benaderd. Door de Corona-pandemie worden er minder activiteiten uitgevoerd dan gepland, afhankelijk van de versoepelingen.
302	Meer maatschappelijke participatie			
	Het aantal huishoudens dat binnen de gemeente in armoede leeft neemt af. Het aantal huishoudens dat in 2021 van een (langdurig) laag inkomen moet leven is 3,2%.	Aanpak armoede wordt verder geïntensiveerd met de volgende specifieke activiteiten in 2021: Ontwikkelen en uitvoeren van nieuw vast te stellen integraal en kindgericht armoedebeleid; Inzet van minimacoaches.		Er wordt aan het nieuwe integraal beleidskader gewerkt. Er zijn diverse werkgroepen en klankbordgroepen actief. Eind 2021 wordt het kader en een uitvoeringsprogramma aan de Raad voorgelegd ter besluitvorming.
		Aanpak van schulden wordt verder geïntensiveerd met de volgende specifieke activiteiten in 2021: Versterken samenwerking schuldhulpverlening, zowel intern (Gebiedsteam) als met derden (woningstichtingen); Intensiveren van vroegsignalering; Inzetten op preventie.		Hiermee is een start gemaakt. Hierbij worden partijen als ROC Friesland College (kwetsbare jongeren), RMC, NEF Woningbouwcoöperaties (werkgroep betaalbaarheid, vastleggen doelen in prestatieafspraken), het Bolwerk en intern de gebiedsteams betrokken. Vroegsignalering is als project inmiddels gestart.
	Het percentage inwoners dat als vrijwilliger actief is bedraagt eind 2022 45%. Dat houdt een stijging in van 3% t.o.v. 2020. NB Friesland kent het hoogste % vrijwilligers landelijk.	Inzet werk- en activiteitenprogramma Stichting het Bolwerk/Timpaan.		Er wordt volop gewerkt aan het activiteitenprogramma van Bolwerk/Timpaan. Dat is gericht op een gedegen ondersteuning structuur te bieden aan verenigingen en vrijwilligers die mogelijk begeleiding en ondersteuning nodig hebben. Daarnaast wordt gewerkt aan een de ontwikkeling van een nieuw welzijnsbeleid.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		In 2021 zijn er nieuw uitgangspunten voor het welzijnsbeleid (2021-2024) bepaald met meer ruimte voor ingrijpende keuzes. Dit wordt met een voorstel inclusief financiële paragraaf aan de raad voorgelegd.		Er wordt deze zomer een kadernotitie opgeleverd ter besluitvorming.
	Het aantal inwoners dat zich sociaal en emotioneel eenzaam voelt neemt af met 5% van 39% (in 2020) naar 34% (in 2022). (Eén en ander is wel afhankelijk van de effecten die voortvloeien uit de impact van Corona, dit is nog niet meegenomen).	Inzet werk- en activiteitenprogramma Stichting het Bolwerk/Timpaan. Uitvoering geven aan het actieprogramma 'Eén tegen eenzaamheid'.		Regulier programma en werkplan van het Bolwerk en Timpaan. Er wordt ook extra inzet geleverd op dit onderdeel. Er worden bijvoorbeeld belrondes gedaan onder ouderen. Echter door de Coronapandemie en Lockdown staat dit doel extra onder druk.
	Het aantal inwoners dat gebruik maakt van de locaties en trainingen om te willen leren is in 2021 t.o.v. 2020 toegenomen met 5%.	Er worden i.s.m. met partners themamiddagen en cursussen georganiseerd om laaggeletterdheid onder de aandacht te brengen en een goede doorverwijzing te realiseren (digitaalhuisplus).		Er worden doorlopend activiteiten georganiseerd en aangeboden. Dit in samenwerking met Bibliotheken en bijvoorbeeld basisscholen. Ook partners als NEF en Vluchtelingenwerk worden betrokken om te werken aan deze doelstelling. Echter de maatregelen als gevolg van de Corona pandemie bemoeilijken de uitvoering van dergelijke activiteiten.
303	Gunstiger opvoedklimaat			
	Eind 2021 zijn alle kinderen vóór de schoolgerechtigde leeftijd in beeld t.b.v. een afgestemde aanpak	Zorgcoördinatoren/pedagogen worden ingezet om het kind in beeld te brengen en vroegtijdige achterstand te kunnen signaleren (0-4 jaar). Inzet op onderwijszorgarrangementen met de scholen: Uitvoering activiteiten 2021 voortvloeiend uit 'Kompas werkge-meenschap passende ontwikkeling' en 'Programma werkge-meenschap passend onderwijs' (ANNO-samenwerking). In provinciaal verband: Actieplan Fryske bern.	 	De zorg coördinatoren en pedagogen worden doorlopend ingezet en bevraagd m.b.t. deze doelen. Dit wordt geborgd in de reguliere overleggen en samenwerking met de peuteropvangorganisaties. Onderwijs en zorg vinden elkaar regulier en frequent in de opgezette werkgroepen Onderwijs en Zorg en taal/vve/laaggeletterdheid. Het ontwikkelen van IZO's (integrale zorgoverleggen) wordt opgepakt en ontwikkeld in de pilots met scholen die onder de vlag van Foar Fryske Bern, ANNO en NO als inspiratieregio worden opgezet en dit jaar van start gaan.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
	Eind 2021 wordt er op basis van een convenant samengewerkt met alle huisartspraktijken.	Realisatie project samenwerken huisartspraktijken en praktijkondersteuners.		Project loopt. Doel is in juli 2021 de eerste POH-ers GGZ Jeugd actief te hebben bij de huisartsen in onze gemeenten. Implementatiefase is van start gegaan. Uw Raad is eveneens middels een presentatie op 12 april hierover geïnformeerd.
	De problematiek van kinderen die worden geconfronteerd met een echtscheidingssituatie wordt tot een minimum beperkt.	Resultaten bereiken via een actieve deelname aan het provinciale programma. Kind in beeld bij echtscheiding, onderdeel van Foar Fryske Bêrn, en de methode van Sociale Innovatie. (Zie: www.foarfryskebern.nl)		Het fries actieplan 'Duurzame aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties' is in 2019 van start gegaan. Eind 2020 is het eerste project 'Samenwerken aan Veiligheid' gestart, waarin onze gemeente pilot gemeente is. In dit project staat het gebruik van het veiligheidsplan en mogelijke verbeterlagen in de veiligheidscyclus in casuïstiek centraal. Daarnaast is er een werkproces ontwikkeld rondom positionering en facilitering van de aandacht functionarissen huiselijk geweld.
304	Beter organiseren zorg, welzijn en ondersteuning om dit duurzaam, bereikbaar en betaalbaar te houden			
	Sturinginstrumentarium sociaal domein geïmplementeerd inclusief periodieke rapportagestructuur (2021) (ter ombuiging van tekorten en ter vergroting van inzicht en sturingsmogelijkheden).	Implementatie overleg- en rapportagestructuur gebaseerd op sturingsgegevens begin 2021.		Er is een overlegstructuur geïmplementeerd (sturen per wet). Deze is gekoppeld aan de P&C cyclus.
		Project kostenbeheersing in sociaal domein in 2021 afgerond en geëvalueerd.		Eindrapportage is verzonden naar de Raad. Op 12 april is hier in een informatieve Raadsbijeenkomst eveneens aandacht aan besteed.
		Uitvoering project Wending Eerste evaluatie van project de Wending voorjaar 2021.		Er heeft begin 2021 een herstart plaatsgevonden. Er is een kerngroep samengesteld en een nieuwe (interne) projectleider is aangesteld. Vanwege Corona en de restricties heeft dit project vertraging opgelopen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
	In 2022 wordt 50% van onze diensten voor enkelvoudige producten digitaal verleend.	Digitaliseringsproject 2021.		I.v.m. uitstel van het zaakstelsel lijkt ook vertraging te ontstaan voor de oplevering van de eerste producten. .
	Gebiedsteams gaan in 2021 in het gebied werken met betrokken organisaties en inwoners (om zorg, welzijn en ondersteuning samen en zo dichtbij mogelijk te organiseren).	In samenwerking met bewoners opstellen gebiedsanalyses per gebied ter voorbereiding op gebiedsplannen. (één van de resultaten van project Wending). Benutten laagdrempelige voorzieningen voor ontmoeting en dagbesteding.		Er is een toetsingskader opgesteld voor de uitvoering, waarin het gebruik van dergelijke voorzieningen als prioritair en voorliggend wordt gepositioneerd t.o.v. ZIN en PGB. Zie ook <i>Uitvoering project Wending</i> Eerste evaluatie van project de Wending vindt voorjaar 2021 plaats.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Langer leven in goede gezondheid</i>
Gezondheidsbeleid 2014-2017
In concept:
Gezondheidsbeleid/handhavingsbeleid
<i>Meer maatschappelijke participatie</i>
Kadernota "samen leven, sterk voor elkaar" (2013)
Algemeen deel uitvoeringsplan (2014)
Uitvoeringsplan Participatiewet (2014)
Uitvoeringsplan WMO (2014)
Fan Wearde, mantelzorgbeleid (2016)
"Het nieuwe jongerenwerken DDFK"
In Concept
Beleid sociaal domein (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet) 2018/(2019)
Armoedebeleid (2018/2019)
Beleid terugvordering en verhaal, verificatiebeleid en handhavingsbeleid sociaal domein
Herijking Participatiebeleid
Visiedocument wonen en zorg
Visiedocument gebiedsteam (toegang)
<i>Gunstiger opvoedklimaat</i>
Uitvoeringsplan Jeugdwet (2014)
Lokaal actieplan Huiselijk geweld en kindermishandeling

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Werk-en Leerbedrijf NEF	Uitvoering Participatiewet.
Veiligheidsregio Fryslân onderdeel GGD Fryslân	Gezondheidsdienst van de Friese gemeenten ter bevordering van de gezondheidssituatie en leefstijl van inwoners.
Mobiliteitsburo Noordoost Fryslân	De gemeenten: Achtkarspelen, Dantumadiel, Dongeradeel, Ferwerderadiel, Kollumerland c.a., en Tytstjerksteradiel in de regio Noordoost Fryslân en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer, dit om de leefbaarheid in

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
	de regio Noord Oost Fryslân te behouden.
Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018	De centrumgemeente is Leeuwarden. Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de Friese gemeenten.

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten	7.485	7.495	1.570	9.065
Lasten	-30.249	-30.415	-2.105	-32.519
Saldo baten en lasten	-22.764	-22.919	-535	-23.454
Toevoegingen aan reserves	-1	-1	0	-1
Onttrekkingen aan reserves	1	149	164	312
Geraamd resultaat	-22.765	-22.772	-371	-23.143

Toelichting op de wijzigingen Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)	813	I
Bijstelling van het budget op grond van de voorlopige eerste en tweede toekenningsbeschikking 2021 voor de overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers. Dit betreft een specifieke uitkering vanwege de Corona crisis vandaar dat zowel de baten als lasten met hetzelfde bedrag worden bijgesteld.		
Voor- en vroegschoolse educatie	60	S
Bijstelling van het budget op grond van de voorlopige toekenningsbeschikking 2020 voor het onderwijsachterstandenbeleid. Dit betreft een specifieke uitkering vandaar dat zowel de baten als lasten met hetzelfde bedrag worden bijgesteld.		
PW bijstand algemeen (BUIG)	672	S
Bijstelling van het budget op grond van de voorlopige toekenningsbeschikking van 1 oktober 2020 voor de BUIG middelen. Dit betreft een specifieke uitkering vandaar dat zowel de baten als lasten met hetzelfde bedrag worden bijgesteld.		
Overig	25	I
Verschillen kleiner dan € 25.000.		
Totaal baten	1.570	

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Lasten		
Overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)	-813	I
Bijstelling van het budget op grond van de voorlopige eerste en tweede toekenningsbeschikking 2021 voor de overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers. Dit betreft een specifieke uitkering vanwege de Corona crisis vandaar dat zowel de baten als lasten met hetzelfde bedrag worden bijgesteld.		
Voor- en vroegschoolse educatie	-60	S
Bijstelling van het budget op grond van de voorlopige toekenningsbeschikking 2020 voor het onderwijsachterstandenbeleid. Dit betreft een specifieke uitkering vandaar dat zowel de baten als lasten met hetzelfde bedrag worden bijgesteld.		
PW bijstand algemeen (BUIG)	-672	S
Bijstelling van het budget op grond van de voorlopige toekenningsbeschikking van 1 oktober 2020 voor de BUIG middelen. Dit betreft een specifieke uitkering vandaar dat zowel de baten als lasten met hetzelfde bedrag worden bijgesteld.		
Huishoudelijke hulp WMO	-41	I
Bijstelling ombuiging sociaal domein op basis van de rapportage kostenbeheersing november 2020. De besparing maatregel W6 (Verlaging huishoudelijke hulp van 3 naar 2 uur) en W7 (Financiële tegemoetkoming huishoudelijke hulp) uit de kostenbeheersing valt in 2021 incidenteel lager uit doordat thuisbezoeken voor herbeoordeling niet mogelijk zijn gezien de richtlijn van de RIVM.		
Huishoudelijke hulp WMO	-250	S
Toenemende aantal klanten (gemiddeld over 2020: 460 en per maart 2021: 514) en indexatie van tarieven leiden tot hogere uitgaven huishoudelijk hulp.		
Opvang en beschermd wonen 18+	123	S
De tekorten vanuit de centrumregeling beschermd wonen vallen lager uit.		
PW bijstand algemeen (BUIG)	-305	S
Bijstelling ombuiging sociaal domein op basis van de rapportage kostenbeheersing november 2020. De besparing maatregel P2 (Screening ijzeren bestand) en P6 (Opplussen partime uren uitkeringsgerechtigden) uit de kostenbeheersing vallen lager uit doordat screening van het ijzeren bestand niet langer deel uitmaakt van de regiodeal doordat niet voldaan kan worden aan de co-financiering van dit project.		
PW bijstand algemeen (BUIG)	-41	I
Bijstelling ombuiging sociaal domein op basis van de rapportage kostenbeheersing november 2020. De besparing maatregel P5 (Arbeidsmobiliteitsplan) uit de kostenbeheersing valt lager doordat vanwege Corona de uitvoering verschoven is. Deze extra last zal gedekt worden uit de reserve coronacompensatie en heeft geen effect op het resultaat.		

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
PW bijstand algemeen (BUIG)	100	I
Bijstelling ombuiging sociaal domein op basis van de rapportage kostenbeheersing november 2020. De besparing maatregel P7 (50 Banenplan) uit de kostenbeheersing valt incidenteel hoger uit, de samenwerking met NEF in het 50 banenplan levert een eenmalige besparing op bij de uitkeringen.		
Bijzondere bijstand	-123	I
Bijstelling op basis van uitvoeringsmiddelen en verstrekkingen voor de TONK regeling, dit betreft een tijdelijke uitkering vanwege de Corona crisis. Deze extra last zal gedekt worden uit de reserve coronacompensatie en heeft geen effect op het resultaat.		
Overig	-23	I
Verschillen kleiner dan € 25.000.		
Totaal lasten	-2.105	
<hr/>		
Toevoegingen aan reserves		
Geen mutaties.		
Totaal toevoegingen aan reserves	0	
<hr/>		
Ottrekkingen aan reserves		
Reserve coronacompensatie	164	
Voor de onderdelen BUIG en Bijzondere bijstand wordt €164.000 uit de reserve coronacompensatie gehaald.		
Totaal ottrekkingen aan reserves	164	
<hr/>		
Totaal saldo wijzigingen	-371	

Toelichting Jeugdzorg

Voor jeugdzorg lijkt structureel te weinig te zijn begroot. De uitgaven voor jeugdzorg liggen globaal op hetzelfde niveau als in 2020. In dat jaar was er een tekort van € 429.000 en onze begroting voor 2021 is daar niet op aangepast. Dit zou betekenen dat er in 2021 opnieuw een tekort verwacht gaat worden.

Tekorten op jeugdzorg is een landelijk probleem. Zo blijkt uit een onafhankelijk onderzoek, dat recent op verzoek van het Rijk en de VNG is uitgevoerd, dat gemeenten in 2019 samen € 1,6 tot € 1,8 miljard meer uitgegeven hebben aan jeugdzorg dan dat zij daarvoor van het Rijk hebben gekregen. VNG en Rijk hebben mede naar aanleiding van dat onderzoek afgesproken dat er in 2021 eenmalig € 613 miljoen aan gemeenten beschikbaar wordt gesteld voor de jeugdzorg. Gemeenten ontvangen een deel daarvan via de algemene uitkering in het gemeentefonds. Voor Dantumadiel gaat dit om incidenteel € 570.000. Een besluit van het Rijk over structurele middelen voor jeugdzorg is uitgesteld tot de nieuwe kabinetsvorming. De extra incidentele bijdrage van € 570.000 voor 2021 zal zoals het nu lijkt nodig zijn voor dekking van het tekort op de jeugdzorg in 2021. Bij de tweede tussentijdse rapportage kan een beter beeld geschetst worden op de uitgaven op jeugdzorg over heel 2021.

Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje

Waar gaat programma 4 'Wurk, Bedriuw en Rekreaasje' over?

Programmaportefeuillehouder : K. Agricola, R. Kempenaar

Inleiding

De gemeente Dantumadiel wil de bedrijvigheid bevorderen en staat voor het waarborgen van een goed en aantrekkelijk vestigingsklimaat. Mede door een actieve benadering van de ondernemers en met name in die sectoren die de Dantumadielse economie dragen (landbouw, bouw, metaal, zorg en recreatie). Daarnaast wordt ingezet op het behouden en versterken van de detailhandel in de kernen, waardoor de leefbaarheid gewaarborgd blijft.

Op het gebied van bedrijfsvestiging wil de gemeente zich inzetten voor het verbeteren van de kwaliteit en het beheer van bestaande bedrijventerreinen. De vestiging van lokaal gebonden, kleinschalige bedrijven heeft hierbij de voorkeur. Vestigings- dan wel uitbreidingsmogelijkheden zijn er op dit moment onder meer voor het bedrijventerrein bij de Westereen, Damwâld en voor het bedrijventerrein De Zwette te Feanwâlden. De komende tijd wil gemeente Dantumadiel zich oriënteren op de behoefte en goede invulling van bedrijventerreinen in de hele gemeente. Dit dient ook in het convenant bedrijventerreinen zijn weerslag te krijgen.

Het bevorderen van bedrijvigheid en dus de werkgelegenheid is van groot belang voor een leefbare en gezonde lokale samenleving. Werken aan innovatieve en duurzame werkgelegenheid, door samenwerking met Onderwijs en Ondernemers, is van groot belang. De regionale samenwerking in de vorm van de regionale versnellingsagenda kan daar zeker ook een bijdrage aan leveren.

De samenwerking met de ondernemers en de ondernemersverenigingen in de vorm van het Dantumadielse economisch platform en ondernemersfonds wil de gemeente versterken.

Recreatie en toerisme is een kans voor Dantumadiel. Dantumadiel is een prachtige groene gemeente. De gemeente ziet binnen haar grenzen toeristische en recreatieve ontwikkelingszones langs het vaarwater de Zwemmer, in en om het Bûtefjild het Eeltsjemar en langs de recreatieve infrastructuur en bij bestaande locaties met een toeristische waarde. De natuur- en agrarische gebieden bieden vooral ruimte aan kleinschalige recreatie.

Kansen liggen vooral in het gezamenlijk promoten van de gehele regio Noordoost Fryslân. De Noardlike Fryske Wâlden, het Bûtefjild en het cultureel historische landschap zijn voorbeelden van pareltjes die in een regionale aanpak meer bekendheid moet krijgen.

Daarnaast dienen nieuwe digitale mogelijkheden zich nadrukkelijk aan. De digitale recreatieve infrastructuur zal zodanig moeten worden opgezet dat bijvoorbeeld de recreanten een uitstapje op maat kunnen samenstellen.

Hoofddoelstelling:

Behouden en streven naar een gezond ondernemersklimaat.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Bereikbaarheid

Kerdoelen

401.1 Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven

Speerpunten:

- Aanbod van bedrijventerreinen;
- Provinciaal convenant bedrijventerreinen;
- Dienstverlening aan en het faciliteren van de ondernemers;
- Contacten met ondernemersverenigingen;

Waar gaat programma 4 'Wurk, Bedriuw en Rekreaasje' over?

- Ontsluiting d.m.v. wegen en digitale mogelijkheden;
- Op peil houden van werkgelegenheid;
- Bedrijven zoveel mogelijk in de dorpen behouden met het oog op de leefbaarheid.

401.2 Meer instroom en toeleiding naar werk

Speerpunten:

- Mismatch op de arbeidsmarkt;
- Re-integratie;
- Onderwijs;
- Ondernemersbelangen.

Toelichting;

- Door aantrekkende economie is de vraag naar bedrijventerreinen op verschillende plaatsen groot. Dat vraagt om actie en zal er zeker toe bijdragen dat het overleg over het aantal m2 bedrijventerreinen weer op scherp komt. Dat zal zeker de nodige spanning op gaan leveren in het overleg met de provincie.
- Daarnaast is door de genoemde economische ontwikkeling de vraag naar personeel sterk gestegen, de instroom vanuit de groep lager opgeleiden neemt gestaag toe maar zou mogelijk nog beter kunnen. Daar zal door gerichte acties een antwoord op gevonden moeten worden.

Onderwerp: Detailhandel

Kerdoel

402 Verbeteren detailhandel structuur

Speerpunten:

- Ondernemers;
- Ondernemersverenigingen;
- Overige maatschappelijke voorzieningen(en combi's);
- ANNO onderzoek;
- Winkelvloeroppervlak;
- Bereikbaarheid;
- Compleetheid detailhandel in de grotere kernen.

Onderwerp: Duurzame en innovatieve bedrijvigheid

Kerdoel

403 Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid

Speerpunten:

- Behoud bedrijvigheid;
- Versterken sterke sectoren;
- Inzet op innovatie als dragende en stuwende kracht.

Onderwerp 404 Gastvrije gemeente

Kerdoel

404 Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeente om te recreëren en te verblijven

Speerpunten:

- Ondernemersklimaat;
- Marketing en promotie;
- Verblijfsaccommodaties;
- Recreatieve infrastructuur;
- Toeristische voorzieningen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
401.1	Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven			
	Het aantal verkochte bedrijfskavels moet in de periode 2020-2022 toenemen met 25%.	Actieve promotie van de bedrijfskavels als opdracht voor de eigen bedrijven contactfunctionaris.		De verkoop van de kavels verloopt goed. Feitelijk zijn alle kavels nu verkocht of in optie gegeven. Dat betekent dat er nu haast gemaakt moet worden met eventuele uitbreiding van bedrijventerreinen.
		Promotie bedrijfskavels Friesland breed.		Door de krapte aan bedrijfskavels is promotie niet echt noodzakelijk en bovendien speelt de coronacrisis een negatieve rol in het verder promoten.
	Het realiseren van toename bedrijfterreinen van 3% in het convenant. In alle dorpen waar lokale vraag naar bedrijventerreinen ontstaat dit faciliteren en ontwikkelen.	Overleg in ANNO verband met de provincie over de voorraad bedrijventerreinen en het convenant. Convenant evalueren en herpositioneren van bestaande voorraad.		De vraagprognose voor de regio Noordoost- Fryslân is gereed en zal als leidraad dienen voor de gemeentelijke afspraken met de Provincie.
	Gecombineerde bedrijfsbezoeken (collegeleden en BCF) organiseren.	Regelen van gecombineerde bezoeken door de contactfunctionaris.		Is i.v.m. corona tot nader order uitgesteld.
	Organiseren van het Economisch Platform Dantumadiel.	Het ondersteunen van alle Ondernemersverenigingen (OV) in het ondernemersplatform Dantumadiel.		Loopt weer volgens planning.
		Het begeleiden, afhandelen en beoordelen van de aanvragen in het kader van het ondernemersfonds Dantumadiel.		Loopt weer volgens planning.
	Onderzoek vanuit economisch perspectief naar nieuwe ontsluitingswegen in De Westereen Oost in regionaal perspectief.	Dit wordt uitgewerkt in de opgaven zoals deze zijn opgesteld in de onlangs vastgestelde Mobiliteitsvisie (ANNO).		Het onderzoek is meegenomen in een bredere mobiliteitsstudie voor heel Noordoost Friesland.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
401.2	Meer instroom en toeleiding naar werk			
	Betere aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt realiseren in het kader van de versnellingsagenda I Noordoost Friesland.	<p>In het kader van de Versnellingsagenda worden de volgende business-cases uitgevoerd:</p> <p>1.a. Mobiliteitscentrum; 1.b. Wendbaar vakmanschap; 1.c. Bouwen aan ambitie.</p>		<p>In de tender van mei zal de projectaanvraag voor het leerwerkloket NOF worden ingediend. De kwartiermaker is reeds gestart (april 2021). Noordoost Friesland kiest voor een satelliet locatie van het huidige Loket Leren & Werken, gericht op het lokaal toepassen op een vitale regionale economie en arbeidsmarkt van alle facetten die te maken hebben met een Leven Lang Ontwikkelen.</p>
		Inzet van de Kenniswerkplaats en Kennislab, om een sluitende keten te vormen voor arbeidsbemiddeling en toeleiding.		Dit functioneert goed, echter heeft wel last van de gevolgen van Corona.
		Streven naar meer uitstroom uit de bijstand in samenwerking met NEF.		Door de Corona is het aantal bijstandgerechtigden toegenomen en is de uitstroom uit de bijstand beperkter dan verwacht.
	Stimuleren en mede organiseren van een traject van leven lang leren.	Ontwikkelen en implementeren van doorlopende ambitieroutes, ook experimenteel.		<p>In het kader van de Versnellingsagenda wordt een businesscase ontwikkeld voor 'Stadswerkplaats Dokkum', geïnitieerd door werk-/leerbedrijf NEF, samen met partners vanuit overheid, onderwijs en bedrijfsleven.</p> <p>De Stadswerkplaats wordt dé praktijklocatie voor ROC's, bedrijven en lokale overheid, is zowel op het onderwijs als bedrijfsleven gericht, biedt intensieve ondersteuning van praktijkbegeleiders aan zowel leerlingen als bedrijven en speelt voor de regionale ROC's een belangrijke rol in zowel de werving van nieuwe leerlingen, als het zorgen voor passende stages en leerwerkplekken.</p>

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Werken aan challenges in de diverse themalabs (Techlab, Digi-lab, Fjildlab en Zorglab).		In het kader van de versnellingsagenda zijn hier verschillende trajecten voor opgestart en het verloopt conform planning.
	Onderzoeken op welke wijze we invulling gaan geven aan de tegenprestatie. Omzetting van de individuele inkomenstoelage.	Samen met NEF trajecten ontwikkelen om de tegenprestatie vorm te geven.		Samen Met NEF worden toeleidingstrajecten ontwikkeld en uitgevoerd.
402	Verbeteren detailhandel en structuur			
	Het in stand houden van het winkelaanbod in de (drie grotere) kernen van Dantumadiel.	In voorkomende gevallen een actievere houding als het gaat om de leegstand in één van de drie centra richting eigenaren van winkelunits.		Ruime aandacht voor dit probleem. Aan een mogelijke oplossing/bijdrage wordt meegewerkt, alhoewel er door de crisis er nu wel een nieuwe situatie ontstaat.
	Op basis van het in ANNO verband opgesteld onderzoeksrapport nagaan/ afspreken hoe in de grotere kernen het complete winkelaanbod te behouden is in het belang van de totale regio.	Uitwerken detailhandelsvisie.		Het uitwerken van de detailhandels visie zal geïntegreerd worden in de gemeentelijke omgevingsvisie.
403	Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid in het kader van de regiodeal			
	Door een grote mate van samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid een hogere uitstroom vanuit het onderwijs naar bedrijven in drie stuwende bedrijfssectoren stimuleren.	Het vormen van samenwerkingsclusters van bedrijven en onderwijsinstellingen in de sectoren bouw, metaal en agrifood in 2020 en 2021.		Naast de start van de bouwcampus is er in De Westereen ook een prachtig leerwerktraject ontstaan.
		Innovatieve samenwerking in de bouwcampus, gericht op procestechnologie, ontwikkeling van circulaire producten en versnellen van marktintroducties.		Is opgestart.
		Stimuleren van kennisdeling in de zogenaamde kennisnetwerken.		Wordt opgestart.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
	Meer duurzaamheid in de sectoren bouw, metaal en agri-food/landbouw en zorg.	Bedrijven stimuleren meer duurzaamheidsmaatregelen te nemen.		Is opgestart. Project Bruk dyn dak.
		Circulair/duurzaam inkopen		Grotendeels gerealiseerd.
		Duurzame en circulaire initiatieven vanuit dorpen en ondernemers stimuleren en faciliteren.		Door crisis zijn er minder activiteiten.
		Bedrijven stimuleren afval als grondstof te gebruiken.		Dit lijkt onder uitstel omdat bedrijven door de crisis tijdelijk andere prioriteiten behartigen.
		In de landbouw/ agri-food-sector streven naar meer duurzame producten en productiewijze.		Projecten worden uitgevoerd onder leiding van Fjildlab (Versnellingsagenda). Wordt uitgevoerd onder de Versnellingsagenda.
		Deelname aan het project Better Wetter over innovatie op het gebied van natte teelten.		De voortgang van de deelprojecten zit grotendeels nog op schema, alhoewel er in de uitvoering wel hinder wordt ervaren van de crisis.
	Meer innovatie in de sectoren bouw, metaal en agri-food.	Activiteiten vanuit de agenda van de regio-deal uitvoeren gebruik makend van de reeds ontwikkelde initiatieven in de regio.		Wordt uitgevoerd onder de Versnellingsagenda.
	Arbeidsmarkt in de regio verbeteren (door Versnellingsagenda).	Extra inzet op het matchen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, gericht op de stuwende sectoren. Met name door gerichte actie op toeleiding trajecten.		Loopt onder de versnellingsagenda.
		Inzet op een passend beroepsniveau, door een gezamenlijke inzet van de partijen.		Loopt onder de versnellingsagenda.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
404	De aantrekkelijkheid en gastvrijheid van de gemeente om te recreëren en te verblijven verder vergroten en te vermarkten.			
	Meer toeristische en recreatieve voorzieningen in het Lauwersmeer-gebied, Waddengebied en Bûtenfjild te realiseren in de periode 2019-2022.	Toeristische ontwikkeling en ontsluiting Weterwâlden – Bûtenfjild.		Dit jaar (2021) afronding van het project.
	Groei van vrijetijdssector: meer bezoekers, bestedingen en banen in balans met leefomgeving 2020-2024.	Verkenning recreatief park in de gemeente, gekoppeld Swemmer – Bûtenfjild		Verkenning wordt meer op de Eeltjemar gericht.
		Uitvoering geven aan de visie 'Land waar je landt; eropuit in de regio Noordoost- Fryslân' in samenhang met de uitvoering van de Versnellingsagenda, onderdeel Regiomarketing en Destinatiebranding.		Doel is om een aanvraag bij de Regiodeal (Versnellingsagenda) in te dienen om een aantal projecten uit de visie uit te kunnen voeren. Momenteel wordt er overleg met de organisatie van de Regiodeal gepleegd over hoe we tot een succesvolle aanvraag kunnen komen.
		Uitvoering Businesscase Versnellingsagenda: Regiomarketing en Destinatiebranding.		Zie bij het vorige punt.
		Ondersteunen van recreatieve ontwikkelingen vanuit de dorpen en bedrijven in de gemeente.		De ontwikkelingen staan op een lager pitje gezien de gevolgen van de coronacrisis. De benodigde middelen zijn overigens zeer beperkt.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven</i>
Convenant bedrijventerreinen Noordoost Fryslân
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân 2016 – 2020
<i>Verbeteren detailhandel en structuur</i>
Inventarisatie detailhandel Noordoost Friesland
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân 2016 – 2020
<i>Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid</i>
Op weg naar een versnellingsagenda; Regiodeal Noordoost Fryslân
<i>Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeenten om te recreëren en te verblijven</i>
Land en water verbonden; Toekomstbeeld en Strategische visie Waterrecreatie Noordoost Fryslân 2025
Land en water verbonden; Uitvoeren Waterrecreatievisie Noordoost Fryslân
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân II 2016-2020
Agenda Netwerk Noordoost II met bijlagen en opgaven
Meerjarenplan 2016-2019 Stichting Regiomarketing en Toerisme Noordoost Fryslân

Onderwerp beleidsdocumenten
Jaarplan 2018 Stichting Regiomarketing en Toerisme Noordoost Friesland
Toekomstplan 2020 De Marrekrite
Beleidsbrief Economie van de gastvrijheid provincie Fryslân (2016)
Lauwersmeer presentatie 22-11-2012
Actieplan Noordoost aan het Wad 1 (2016)
Het Waddengebied een cultuurlandschap van wereldklasse
Investeringskader Waddengebied 2016-2026
Meerjarenprogramma Investeringskader Waddengebied 2018 en verder
Masterplan Waterfront Dokkum (2011)
Merk Fryslân: Strategisch Marketingplan 2015-2018
Zwerven door Fryslân: Plan van Aanpak Integrale Toeristische Basisinfrastructuur Fryslân (2015)
Toeristische ontwikkeling en ontsluiting Wetterwâlden-Bûtenfjild
Toeristisch programma Friese Wadden: Horizon 2013-2020
Toeristisch programma Friese Wadden: Horizon 2013-2020; Projectenboek

Nr	Onderwerp reguliere activiteiten
404	<i>Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeenten om te recreëren en te verblijven</i>
	Het op peil houden en versterken van de recreatieve en toeristische infrastructuur (water en land)
	Marketing en gastheerschap van de regio (via subsidie Stichting Regiomarketing en Toerisme)
	Harmonisatie van regelgeving binnen de Noordoost-Friese gemeenten op het gebied van recreatie en toerisme
	Beoordelen, verlenen en vaststellen van subsidies op het gebied van recreatie en toerisme
	Het houden van overleggen met stakeholders en het afleggen van bedrijfsbezoeken
	Ondersteunen van recreatieve en toeristische ondernemers bij het realiseren van hun plannen
	Advisering over recreatieve en toeristische vraagstukken

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Marrekrite	De Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap.
IJswegencentrale Oostergo	Opgericht met als doel het organiseren van schaats-tochten in de regio bij voldoende ijsdikte

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 4: Werk, Bedrijf en Recreatie

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten	107	1.053	0	1.053
Lasten	-770	-1.764	-20	-1.784
Saldo baten en lasten	-663	-710	-20	-730
Toevoegingen aan reserves	-77	-222	0	-222
Onttrekkingen aan reserves	221	414	0	414
Geraamd resultaat	-518	-518	-20	-538

Toelichting op de wijzigingen Programma 4: Werk, Bedriuw en Rekreasje

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Geen afwijkingen.	0	
Totaal baten	0	
Lasten		
Economische ontwikkeling	-20	I
Om de ontwikkeling van het stationsgebied in de Westereen te organiseren zal er voor 3 maanden een projectmanager aangetrokken worden om het proces te bespoedigen.		
Totaal lasten	-20	
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves		
	0	
Totaal saldo wijzigingen	-20	

Programma 5: Wenjen en Omjouwring

Waar gaat programma 5 'Wenjen en Omjouwring' over?

Programmaportefeuillehouder : G. Wiersma

Inleiding

Dantumadiel wil investeren in de toekomst. Dat vraagt aandacht voor duurzaamheid, leefbaarheid, de leefomgeving en de inwoners in al hun behoeften. Dantumadiel wil inzetten op ruimtelijke en sociale kwaliteit. Wonen is een eerste levensbehoefte. De overheid, de gemeente niet in de laatste plaats, heeft en houdt onvermijdelijk een grote invloed op het voorzien in die behoefte. Het zal de komende periode een prominent onderwerp van aandacht zijn. Door krimp en veranderde woonbehoeften is de vraag veranderd. Het aanbod is daar nog onvoldoende op aangepast. De komende jaren wordt het belangrijk om dat te verbeteren. Iedereen moet goed, duurzaam en passend, waar mogelijk levensloop- en toekomstbestendig, in zijn woonbehoefte kunnen voorzien. We willen inwoners vasthouden en mogelijk zelfs nieuwe inwoners aantrekken. Dat vergt durf, creativiteit en het gebruik maken van alle conventionele en innovatieve middelen.

Een belangrijke opgave voor de komende periode is ook om onze lokale samenleving duurzamer te maken. We willen daar als gemeente zelf het goede voorbeeld in geven door de energiebehoefte van gemeentelijke gebouwen te verminderen. De inwoners, bedrijven en instellingen moeten bewust worden gemaakt van de noodzaak tot verduurzaming en de mogelijkheden daartoe. De circulaire economie heeft de toekomst. We willen dat ook bij de afvalverwerking gaan toepassen.

Ruimtelijke kwaliteit vraagt naast ecologie, economie, sociaal-ruimtelijke aspecten ook aandacht voor onze gebouwde omgeving. We willen graag behouden wat waardevol is en de eigenheid en identiteit van onze dorpen mee bepaalt. Tegelijk willen we de inwoners ruimte geven om aan die eigenheid vorm te geven door minder regelend op te treden.

Hoofddoelstelling:

Behouden en versterken van een aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving:

- Duurzaam;
- Toekomstgerichte;
- Schoon;
- veilig.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: **Wonen**

Kerdoel

501 Het verbeteren van toekomstgericht wonen, waarbij alle doelgroepen op de woningmarkt hun woonwensen kunnen realiseren

Speerpunten:

- Match op de woningmarkt;
- Vraaggerichtheid en daar snel op kunnen inspelen;
- Bediening van doelgroepen;
- Inspelen op demografische ontwikkelingen.

Onderwerp: **Duurzaamheid**

Kerdoel

502 In 2030 is Noordoost Fryslân een regio die volhoudbaar voorziet in haar behoefte qua energie, voedsel, producten en diensten

Speerpunten:

Waar gaat programma 5 'Wenjen en Omjowwing' over?

- Voorbeeldgedrag;
- Gedragsbeïnvloeding;
- Ondersteuning minder draagkrachtigen;
- Verduurzaming energieproductie;
- Duurzaamheid in de fysieke leefomgeving.

Onderwerp: **Ruimtelijke kwaliteit/ro/bouwen**

Kerdoel

503.1 De cultuurhistorische waarden worden beter beschermd.

Speerpunten:

- Focus op integrale benadering ruimtelijke kwaliteit;
- Nadrukkelijker koppeling ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid;
- Wegnemen kwaliteitsverstoringen;
- Behoud en versterking gebiedseigen kwaliteiten.

Kerdoel

503.2 De gemeente heeft vertrouwen in haar inwoners op het gebied van ruimtelijke kwaliteit.

Speerpunten:

- Vergunningen beleidsarm;
- Deregulering;
- Optimaliseren van regelgeving met duidelijker kaders en meer vertrouwen in inwoners.

Onderwerp: **Afval**

Kerdoel

504 Meer toepassen van de uitgangspunten van de circulaire economie.

Speerpunt:

- Het sluiten van grondstofketens, door gebruik te maken van hernieuwbare grondstoffen en door de grondstoffen, onderdelen en producten te hergebruiken.
- Het beter scheiden van afval om de circulariteit te vergroten.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
501	Het verbeteren van toekomstbestendig wonen, waarbij alle doelgroepen op de woningmarkt hun woonwensen kunnen realiseren			
	De aansluiting van het woningaanbod op de kwalitatieve vraag is verbeterd met 20% op de woningmarktmonitor.	Woningaanbod voldoet aan kwalitatieve vraag.		Er is er nog steeds sprake van een capaciteitskrapte. Via Prima-vera en project SPA wordt dit inzichtelijk gemaakt. Er wordt inzet op gepleegd in lijn met het vast te stellen Woonprogramma.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Aanpak verrommeling en verpaupering dorpen (huur- en koopwoningen) in samenwerking met Thús Wonen en gebiedsteams.		De persoonlijke benadering wordt voortgezet, maar kan enige vertraging oplopen door de Coronamaatregelen. Het is inmiddels een kwestie van going concern, maar ook als actiepunt opgenomen in de Woonvisie. Vermelding verdient wel dat de melkfabriek op de Achterwei te Damwâld momenteel wordt opgeruimd.
		Uitvoeren herstructureringsprojecten.		Dit verloopt volgens schema.
		Uniformeren afspraken herstructurering gemeenten en corporaties.		
		Uitrol Dom 2-projecten: verbetering particuliere woningvoorraad.		De DOM's zijn in nauwe afstemming met de gemeente en andere overheden aan de slag met het ontwikkelen en uitvoeren van hun plannen.
		Activiteiten regionale agenda wonen (ANNO).		De Beleidsvisie Wonen is inmiddels vastgesteld. Er wordt in ANNO-verband een aanvraag voorbereid voor een bijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds. De regionale woningbouwprogrammering wordt bestuurlijk in ANNO-verband afgestemd. De Woonagenda van het college wordt in de tweede helft van 2021 met de raad gedeeld.
		Actualiseren Woonbeleid (i.s.m. harmonisatietraject).		Woonvisie is in Dantumadiel op 26 januari 2021 door de Raad vastgesteld.
		Monitoren woningvoorraad, o.a. realisatie plannen en leegstand.		Er is in ANNO-verband een monitor in voorbereiding en ook provinciebreed wordt de monitor ontwikkeld.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Periodiek overleg met stakeholders woningmarkt (Platform).		Het proces om te komen tot een (regionaal) Platform is een uitwerking van de Woonvisie. Concrete uitwerking wordt meegenomen in de Woonagenda / uitvoeringsagenda Woonvisie.
		Inspelen op demografische ontwikkelingen met aandacht voor alle doelgroepen op de woningmarkt. O.a. door actief in te spelen op innovatie en met grondzaken ontwikkelen van een kavelstrategie en leveren van maatwerk.		De nieuwe Nota Grondbeleid bevat weliswaar een vergroot instrumentarium, maar er is nog geen sprake geweest van het leveren van maatwerk voor doelgroepen met bijv. kavelstrategie. Met de nieuwe Woonvisie is dat beter mogelijk. Daarin is een aanzet gemaakt, wat een uitwerking moet krijgen in het uitvoeringsprogramma.
		Promotie van en stimuleren van toekomstbestendig wonen door faciliteren en stimuleren van vernieuwende woonconcepten.		Dit is een onderdeel van het uitvoeringsprogramma. Daarmee wordt het going concern.
		Samen met de stakeholders op de woningmarkt actief inzetten op verduurzaming van de woningvoorraad.		Verduurzaming is onderdeel van de Woonvisie en de jaarlijkse afspraken met de corporaties. Binnen ANNO bespreken we de instelling van een transitiefonds vanuit krimp-middelen. Zie ook bij sloopstimuleringsregeling verderop. Daarnaast doen we een aanvraag voor een bijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds om op dit vlak de komende tien jaar een flinke slag te slaan.
		Ontwikkelen van nieuwe vormen van planontwikkeling en innovatieve kavelstrategie: flexibel en duurzaam maatwerk per dorp (zowel grote als kleine dorpen) met brede spreiding: in prijsklasse, voor starters, senioren, sociaal en privaat.		Deze actie is opgenomen in het Woonprogramma, waarin de woningbouw-programmering integraal is vastgelegd.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Ontwikkelen van extra mogelijkheden voor starters, senioren en mensen met een kleine beurs (erfpacht, stimuleren leningen voor levensloopbestendigheid en duurzaamheid, blijversleningen) met flexibiliteit en maatwerk per dorp.		Het instrumentarium daarvoor is aan de raad voorgelegd.
		Promotie levensloopbestendig wonen.		Dit is onderdeel van de eerder aangehaalde uitvoeringsagenda.
502	In 2030 is het noordoosten van Fryslân een regio die volhoudbaar voorziet in haar behoefte qua energie, voedsel, producten en diensten			
	De Gemeente Dantumadiel voorziet voor haar eigen gebouwen in 2022/23 voor 20% op duurzame wijze in haar eigen energiebehoefte.	Meer toepassen van de uitgangspunten van circulaire economie.		Het college heeft in april jl. besloten dat verbruikte elektriciteit en gas in 2021 en 2022 groen worden ingekocht. De raad heeft in maart '21 de ambitie vastgesteld om in 2030 70% van de benodigde elektriciteit op een duurzame wijze op te wekken.
	Energieconsumenten zijn zich bewuster van hun energiegebruik en de consequenties voor milieu en samenleving, en zijn gemotiveerd tot duurzaam energiegebruik en besparing.	Er worden gerichte projecten opgezet.		Het project is opgestart. De eerste data-analyse en de eerste stakeholders-sessies hebben al plaatsgevonden. Op 18 mei wordt de raad geïnformeerd over de voortgang en kan de raad uitgangspunten meegeven voor de verdere uitwerking van de Transitievisie Warmte.
		Er wordt een communicatieprogramma opgezet.		De raad wordt via een raadsbrief in het 2de kwartaal geïnformeerd over de communicatieaanpak.
		Project "NOF als energieleverancier" van KennislabNOF.		Het KennisLabNOF wil in samenspraak met Driezum starten met een Fjildlab. Er is een Greendeal subsidie aangevraagd.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
	Door voorbeeldgedrag van bestuur en apparaat over het volledige spectrum van duurzaamheid wordt de lokale samenleving tot duurzamer gedrag aangezet.	Energiecoalities worden gefaciliteerd.		ECF en LEF zijn samengevoegd tot een nieuwe energiecorporatie in Feanwâlden. Deze initiatieven, evenals beide andere actieve coalities, worden waar nodig gefaciliteerd.
		Het gemeentelijk inkoopbeleid wordt aangepast. Circulair inkopen en uitbesteden van diensten en projecten wordt de norm waarvan niet wordt afgeweken, tenzij het evident niet mogelijk is.		In de aanbesteding van de elektrotechnische en werktuigbouwkundige installaties is circulariteit en duurzaamheid ook opgenomen. Circulair inkopen is inmiddels de norm als bedoeld.
		Er wordt klimaatadaptatiebeleid opgesteld.		Het rioleringsplan moet een belangrijke bijdrage leveren aan de klimaatadaptatie. De voorbereiding daarvan is in volle gang. Zie ook programma 6.
	Het scheidingspercentage van het huishoudelijk afval wordt verhoogd, conform het nog vast te stellen grondstoffenplan.	Het onttrekken van grondstoffen uit afval wordt goptimaliseerd		Omrin voert dit voor ons uit.
		Het onttrekken van energie uit (groen)afval (biomassa) wordt bevorderd en geoptimaliseerd.		Omrin voert dit voor ons uit.
De biodiversiteit wordt verbeterd.		Met provincie en waterskip wordt samengewerkt i.h.k.v. projecten onder de klimaatparaplu.		De klimaatparaplu is er.
		Er wordt een biodiversiteitsplan opgesteld om de ingezette lijn van biodiversificatie verder door te trekken.		Het plan wordt vertaald naar een biodiversiteitsagenda waar mogelijkheden uitgezocht en aange-reikt worden. De agenda wordt 2e helft van het jaar afgerond. Er is overigens aansluiting gezocht bij de provincie in ANNO-verband.
		De noodzaak van biodiversiteit wordt in het onderwijs opgenomen door projecten vanuit NME De Klyster.		NME Centrum De Klyster heeft biodiversiteit opgenomen in het aanbod voor het basisonderwijs.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Er worden afspraken gemaakt met boeren over landschapsbeheer, verkeersveiligheid, vergroten biodiversiteit, klimaatadaptatie, Circulaire Economie, energiebesparing en fossielvrije energie.		Continu proces; samenwerking met o.a. NFW Themagroep Natuur&Landschap. Overleg vindt 4x per jaar plaats.
	Het certificaat fair trade blijft behouden en bedrijven en organisaties in de gemeente worden gestimuleerd hier aan mee te doen.	Het inkoopbeleid wordt passend gemaakt bij het campagne criterium voor "fair trade"-inkoop.		In 2020 is nieuw inkoopbeleid vastgesteld waarin duurzaamheid, circulariteit en eerlijke handel is opgenomen.
		Er wordt een boomplantdag georganiseerd, indien mogelijk samen met de Klyster.		Dit jaar wordt weer een boomplantdag georganiseerd.
503.1	De cultuurhistorische waarden worden beter beschermd.			
	Herstructurerings- en transformatiegebieden zijn in 2019 geïnventariseerd, geprioriteerd en daarvan wordt jaarlijks 10 % aangepakt.	Er wordt een structuurvisie bebouwde gebieden met een uitvoeringsprogramma en prioriteitenlijst van ruimtelijke projecten opgesteld.		Deze opgave is in de Woonvisie geadresseerd en wordt opgevoerd in het uitvoeringsprogramma.
	Woningen en gebouwen die langer leeg hebben gestaan dan 10 jaar, waarvoor geen zicht is op herinvulling, zijn herbestemd.	Inventarisatie leegstaande woningen en gebouwen en inventarisatie leegstandsduur en ruimtelijke kwaliteitswaarde.		In verband met de financiële situatie en herziening van prioriteiten wordt realisatie niet meer verwacht binnen de lopende raadsperiode, maar onderzocht wordt of met behulp van het Volkshuisvestingsfonds toch aan de oplossing van het probleem kan worden gewerkt.
	De ruimtelijke kwaliteit van de woonomgeving is verbeterd met 5 % op de leefbarometer.	Alle na 1-1-2019 in voorbereiding te nemen projecten in de fysieke leefomgeving worden voorzien van paragraaf ruimtelijke kwaliteit.		Vanaf vorig jaar is hier verder uitvoering aan gegeven. Het wordt in toenemende mate vanzelfsprekender om dit te doen. De visievorming bevordert dat. De omgevingsvisie is na vaststelling door de raad het kader.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Opstellen van prioriteitenlijst op basis van sloopurgentie.		In verband met de financiële situatie en herziening van prioriteiten wordt realisatie niet meer verwacht binnen de lopende raadsperiode, maar onderzocht wordt of met behulp van het Volkshuisvestingsfonds toch aan de oplossing van het probleem kan worden gewerkt.
		Opstellen sloopstimuleringsregeling.		In verband met de financiële situatie en herziening van prioriteiten wordt realisatie niet meer verwacht binnen de lopende raadsperiode. In voorkomende gevallen leveren we zo goed mogelijk maatwerk. Als we een positieve beschikking krijgen op een eventuele aanvraag voor een bijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds kan deze actie wellicht alsnog worden opgepakt.
		De DOM's worden ingezet bij de verbetering van zowel leefbaarheid als ruimtelijke kwaliteit van de dorpen in brede betekenis.		Dom Broeksterwâld komt in de eerste helft van 2021 met een plan voor herinrichting van de Brink. Rinsumageast heeft een eigen woonvisie opgeleverd. Op basis daarvan gaan we de verdere gesprekken aan om in het bestemmingsplan woningbouw mogelijk te maken.
		Plannen toetsen aan bijdrage aan duurzaam landschap.		Het onderwerp heeft in de planbeoordeling in toenemende mate de aandacht. De inbedding in processen van het going concern vordert gestaag. Overigens is dit facet ook meegenomen in het bestemmingsplan buitengebied.
	Er wordt beleid ontwikkeld voor het behoud van beschermingswaardige gebouwen en structuren. Samen met de dorpen worden hiervoor de prioriteiten bepaald.	Beschermingswaardige gebouwen in beeld brengen en samen met dorpen prioriteiten bepalen.		Onderzocht zal worden in hoeverre dit kan worden meegenomen in de dorpsbiografieën.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Opstellen van ruimtelijke kwaliteitskaarten per kern.		In het omgevingsvisieproces kunnen kwaliteitskaarten worden opgenomen.
		Maken PvA voor opstellen dorpsbiografieën.		In de planning van de omgevingsvisie, waaraan wordt gewerkt, wordt dit onderwerp geïntegreerd. In de wederkerige relatie met de dorpen past dat dorpen ook zelf plannen gaan maken met aandacht voor cultuurhistorie e.d.
		Bij ruimtelijk beleid, ruimtelijke planontwikkeling en beoordeling van ingediende plannen wordt in alle gevallen kennis over cultureel erfgoed ingeschakeld.		Dit is inmiddels de gangbare praktijk en dus going concern.
		Bij karakteristieke panden en monumenten wordt tijdens bouwwerkzaamheden altijd tussentijds gecontroleerd.		Dit is inmiddels de gangbare praktijk en dus going concern.
503.2	De gemeente heeft vertrouwen in haar inwoners op het gebied van ruimtelijke kwaliteit.			
	Welstandsbeleid wordt herzien.	Er wordt beleid ontwikkeld om de kwaliteit van de woonomgeving te verhogen en inwoners te faciliteren bij het ontwikkelen van bouwplannen.		Het basiskader hiervoor wordt als facet opgenomen in de gemeentelijke omgevingsvisie die in voorbereiding is genomen. De vorderingen verlopen echter weinig voorspoedig.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Wonen</i>
Beleidsvisie wonen
Prestatieafspraken
<i>Duurzaamheid</i>
Energietransitie ANNO Uitvoeringsprogramma 2017-2020
<i>Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen</i>
Structuurvisies binnen DDFK
Structuurvisie bundelingsgebied Regiostad Dokkum
Binnenstadvisie Dokkum
Beeldkwaliteitsplannen
Welstandsnota

Onderwerp reguliere activiteiten
<i>Wonen</i>
Woningbouwprogrammering
Vorbereiden prestatieafspraken woningbouwcorporaties
Adviseren in ruimtelijke processen en procedures
Subsidieadviezen
Adviseren bij herstructureringsopgaven
<i>Duurzaamheid</i>
Adviseren andere disciplines
<i>Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen</i>
Eigen gemeentelijke ruimtelijke opgaven begeleiden
Ruimtelijk adviseren in vergunningprocedures
Opstellen ruimtelijke onderbouwingen
Begeleiden ontheffings- en bestemmingsplanprocedures

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	De FUMO is de Friese vertaling van de landelijk in te stellen Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's). Doel is kwaliteitsverbetering en verhoging van de efficiëncy van de uitvoering van wettelijke milieutaken van gemeenten en provincies.
Welstandszorg Hûs en Hiem	Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadviering als bedoeld in de Woningwet en advisering over toepassing van de Monumentenwet.

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 5: Wenjen en Omjouwing

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten	2.638	2.736	116	2.851
Lasten	-3.314	-3.353	-151	-3.504
Saldo baten en lasten	-677	-618	-35	-653
Toevoegingen aan reserves	0	-136	0	-136
Onttrekkingen aan reserves	138	274	0	274
Geraamd resultaat	-538	-479	-35	-514

Toelichting op de wijzigingen Programma 5: Wenjen en Omjouwing

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Duurzaamheid	95	I
Vanuit de regeling reductie energiegebruik woningen is een subsidie van € 180.000 ontvangen. Hiervan komt € 95.000 ten gunste van 2021 en € 85.000 ten gunste van 2022. Hier staan lasten tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal.		
Energietransitie	21	I
Vanuit de regeling 'Extern advies Energietransitie' is subsidie ontvangen voor het inhuren van externe expertise voor de uitwerking van de Transitievisie. Hier staan lasten tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal.		

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Totaal baten	116	
Lasten		
Duurzaamheid	-95	I
Vanuit de regeling reductie energiegebruik woningen, wordt in 2021 € 95.000 aan kosten verwacht. De resterende kosten van € 85.000 worden in 2022 verwacht. Hier staat een subsidie tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal.		
Energietransitie	-21	I
Vanuit de regeling 'Extern advies Energietransitie' is subsidie ontvangen voor het inhuren van externe expertise voor de uitwerking van de Transitievisie. Hier staan lasten tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal.		
Afval	-35	I
Door de Corona verwacht Omrin een substantieel hogere inname van grofhuishoudelijk afval. Omdat de effecten van de Coronacrisis nog onzeker zijn, wordt bij de tweede tussentijdse rapportage de kosten voor afval opnieuw bekeken en geactualiseerd.		
Totaal lasten	-151	
Totaal toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	
Totaal saldo wijzigingen	-35	

Programma 6: Iepenbiere Romte

Waar gaat programma 6 'Iepenbiere Romte' over?

Programmaportefeuillehouder : K. Wielstra, G. Wiersma

Inleiding

Het beheer van de openbare ruimte is van oudsher een belangrijke kerntaak van de gemeente. Voor het welbevinden van zowel onze inwoners als andere gebruikers, is het van belang dat er wordt gezorgd voor een goed onderhouden, leefbare, duurzaam ingerichte, veilige en gezonde openbare ruimte.

Een onderdeel van de openbare ruimte betreft de riolering. Het beleid en de ontwikkelingen op het gebied van riolering worden in 2020 vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). Het is een beleidsmatig en financieel document over de gemeentelijke watertaken en een hulpmiddel om goede beleidsafwegingen te maken op het terrein van de zorgplicht voor afvalwater, hemelwater en grondwater in relatie tot de bescherming van de bodem- en waterkwaliteit.

De kwaliteit van de openbare ruimte dient doelmatig beheerd te worden. Er dient een kwaliteitsniveau te worden vastgesteld voor alle kapitaalgoederen, waarbij voldoende bijbehorende middelen beschikbaar worden gesteld voor beheer, dagelijks onderhoud, planmatig onderhoud en vervangingen om zodoende het beheer planmatig te kunnen uitvoeren. Daarnaast verlangt de provincie dat gemeenten hun kapitaalgoederenbeheer op orde hebben.

Duurzaamheid is een breed begrip dat ook bij de inrichting van de openbare ruimte een rol speelt. De gemeente is als opdrachtgever nadrukkelijk aan zet om de duurzaamheidsdoelstellingen mee te nemen in de aanbesteding, uitvoering en beheer.

In dit programma wordt ook aandacht besteed aan het onderwerp verkeer en mobiliteit. We zetten ons in voor een veilige, aantrekkelijke, gezonde en duurzame bereikbaarheid van alle mogelijke bestemmingen voor bewoners, ondernemers en gasten van onze gemeente. In grote lijn gaan de doelstellingen over de verkeersstructuur en over verkeersveiligheid.

Hoofddoelstelling:

Zorgen voor een goed onderhouden, leefbare, duurzaam ingerichte veilige en gezonde openbare ruimte voor onze inwoners en andere gebruikers.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Het realiseren van toekomstbestendige rioolsystemen

Kerdoel

601 Het realiseren van toekomstbestendige rioolsystemen

Speerpunten:

- Bestaande openbare ruimte meer klimaatrobust inrichten.
- Nieuwe openbare ruimte meer klimaatrobust inrichten.
- Inwoners meer waterbewust maken.

Onderwerp: Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte

Kerdoel

602 Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.

Speerpunten:

- In de gemeente Dantumadiel worden voor het beheer van kapitaalgoederen separaat kwaliteitsniveaus vastgesteld.

Waar gaat programma 6 'lepenbiere Romte' over?

Onderwerp: Duurzame inrichting openbare ruimte

Kerndoel

Realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte.

Speerpunten:

- In Dantumadiel is er sprake van een gezond, aantrekkelijk en duurzame openbare ruimte.

Onderwerp: Verkeer/mobiliteit

Kerndoel

604 Het verkeerssysteem is doelmatig, aantrekkelijk en veilig en voldoet aan de behoefte van verkeersdeelnemers.

Speerpunten:

- doorgaande verbetering van de verkeersveiligheid in afstemming met de bereikbaarheid;
- verknopen fiets-, openbaar vervoer- en autonetwerk (ketenmobiliteit);
- fiets als gezond en duurzaam alternatief;
- bewustwording d.m.v. verkeerseducatie.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
601	Het beter functioneren van rioolsystemen			
	Bestaande openbare ruimte meer klimaatrobuust inrichten.	Opstellen van factsheets voor de grootste overlast locaties. Daarmee leggen we vast om welke gebieden het gaat, welke oplossingsrichting kan worden gekozen en wat globaal de kosten zijn. Bij herstructurering en reconstructies oid kunnen deze factsheets gebruik worden om de overlastlocatie op te lossen.		Door diverse oorzaken (Corona-maatregelen en beschikbare capaciteit is de vaststelling van het vGRP vertraagd. Daarmee is het opstellen van factsheets ook vertraagd.
	Nieuwe openbare ruimte meer klimaatrobuust inrichten.	In ruimtelijke plannen moet ruimte voor berging en afvoer van hemelwater worden gereserveerd. In nieuwe stedenbouwkundige ontwerpen moet klimaatontwikkeling worden meegenomen, zowel in gemeentelijke plannen als die van ontwikkelaars/ woningcorporaties.		Het mee nemen van klimaatmaatregelen wordt bij de ontwikkelingen van nieuwe plannen (door gemeente zelf) meegenomen. Omdat het vGRP (zie boven) vertraging heeft opgelopen, kan dit onderwerp nog niet in ander gemeentelijk beleid worden opgenomen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
	Inwoners meer waterbewust maken.	Voorlichting en communicatie voor inwoners.		In het, in 2020 ondertekende, Fries Bestuursakkoord Waterketen en Klimaatadaptatie is een onderdeel opgenomen over voorlichting en communicatie daar wordt gebruik van gemaakt. De overige communicatie rondom klimaatadaptatie is opgenomen in het vGRP, dat vertraging heeft opgelopen (zie boven).
602	Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.			
	Het beter op orde brengen van het kapitaalgoederenbeheer.	Herzien van de volgende plannen van de kapitaalgoederen: Onderhoud kunstwerken Onderhoud gebouwen Watergangen (baggerplan).		Dit is in uitvoering.
	Het verbeteren van het kwaliteitsniveau van de kapitaalgoederen.	Wegwerken achterstallig onderhoud van stedelijk water conform bestuurlijk ondertekende Overeenkomst Stedelijk Water met Wetterskip voor 2025.		Er wordt in 2021 een nieuw beleid/beheerplan waterlopen vastgesteld, het baggeren maakt hier deel van uit (het huidige baggerplan komt hiermee te vervallen).
		Uitvoeren groot onderhoud/vervanging bruggen, conform onderzoek onderhoudstoestand bruggen. Brug in Butenfjild bij De Omleiding; deze kan met een tijdelijke maatregel verstevigd worden. Brug in Butenfjild VW0009A; brug vervangen voor een duiker. Plattebrêge (trekvaart) brug vervangen voor een duiker. Brug in Butenfjild (Tienewei) brug vervangen voor een duiker.		De planning voor groot onderhoud/vervanging bruggen is als volgt: <ul style="list-style-type: none"> • Brug in Butenfjild bij De Omleiding; deze kan met een tijdelijke maatregel verstevigd worden: dit is in voorbereiding • Brug in Butenfjild VW0009A; brug vervangen voor een duiker: dit is in voorbereiding • Plattebrêge (trekvaart) brug vervangen voor een duiker: 2022 • Brug in Butenfjild (Tienewei) brug vervangen voor een duiker: 2023
	Inwoners meer betrekken bij (het onderhoud) van de openbare ruimte.	Eénmaal per jaar overleg organiseren tussen werkleiders en dorpsbelangen over beheer openbare ruimte.		Dit wordt uitgevoerd.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
	Een leefomgeving met minder zwerfafval en onkruid in openbaar gebied.	Continueren en waar mogelijk optimaliseren van onkruidbestrijding op verhardingen. Betreft taakstellend budget.		De aanbesteding onkruidbestrijding heeft plaatsgevonden.
603	Realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte.			
	Vergroten van de biodiversiteit	Stimulering initiatieven biodiversiteit		
		Boomziekten: vervanging bomen		Als gevolg van de Essentaksterfte moeten er bomen vervangen worden. De bomen wordt geleverd door de lepenwacht; er is geen budget beschikbaar in de begroting voor het rooien en aanplanten.
		Exotenbestrijding		Provinciebreed vindt een oriëntatie plaats over hoe de exotenbestrijding gezamenlijk vorm kan worden gegeven. Bestrijding van exoten is wettelijk verplicht. Er is geen structureel budget voor bestrijding van invasieve exoten. Bij overlast en gevaar vindt bestrijding plaats, dit zal dan tot budgetoverschrijdingen leiden.
	Meer gebruik van onderhoudsvriendelijke duurzame materialen.	Natuurvriendelijke oevers toepassen waar dat mogelijk is. Meer hergebruik van materialen.		Dit wordt uitgevoerd.
	Kapitaalgoederen duurzamer onderhouden, levensduur verlengen.	Plan maken voor omvorming fietspaden van elementen, asfalt of schelpen, die frequent onderhoud behoeven, naar een duurzame betonverharding. Dit projectmatig uitvoeren als er subsidie beschikbaar is en indien de structurele last op onderhoud daarmee kan worden verlaagd.		Wanneer deze werkzaamheden zijn te koppelen aan groot onderhoud worden deze meegenomen in uitvoeringsplannen (met PPN).

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Plan maken voor omvorming van openbare ruimte waardoor duurzamer beheer mogelijk is (budgetverhoging eenmalige omvorming).		Wanneer deze werkzaamheden zijn te koppelen aan groot onderhoud worden deze meegenomen in uitvoeringsplannen (met PPN).
	Opwaarderen van de kwaliteit openbare ruimte.	Herinrichting van wegen, die aan onderhoud toe zijn en de inrichting niet meer voldoet. (vervangingsinvestering). De volgende projecten worden in 2021 uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> • Dammeloane en Trekwei in Damwâld; • Miedloane en Tsjerkestrjitte in De Westereen; • Verkeersmaatregel en Oastein irt woonrijpmaken De Bosk in Feanwâlden; • Planvorming Foarstrjitte De Westereen. 		De stand van zaken van de projecten is als volgt: <ul style="list-style-type: none"> • Dammeloane Damwâld: dit is in voorbereiding • Trekwei Damwâld: dit project is verschoven naar 2022 • Miedloane De Westereen: dit is in uitvoering • Tsjerkestrjitte De Westereen: dit is in voorbereiding • Oastein: dit project is opgenomen op de PPN 2022 • De Bosk (woonrijpmaken): dit is in voorbereiding • Foarstrjitte Westereen: dit is in de visiefase
		Herinrichting Kavelwei en Pieter Durksstrjitte en inrichting de brink te Broeksterwâld (in relatie tot DOM-project Broeksterwâld).		Om deze projecten uit te voeren zijn onvoldoende financiële middelen beschikbaar. De gemeente zoekt samen met de DOM naar wegen om hier verder mee te komen.
		De Ontwerpvisie voor de doorgaande route Driezum – Damwâld biedt een leidraad voor de uniforme aanpak inrichting openbare ruimte. Uitvoering vindt plaats indien werk met werk kan worden gemaakt.		Er wordt samen met de betreffende dorpen een inrichtingsvisie opgesteld.
604	Verkeer/mobiliteit			
	De gemeente draagt naar vermogen bij aan de ambitie van Fryslân zodat er in 2025 geen verkeersdoden en ernstige verkeersgewonden zijn.	Aanpak verkeersknelpunten in reactie op klachten/melding, afhankelijk van prioritering en beschikbare budget.		Dit wordt uitgevoerd.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
		Het college zal zich inzetten voor meer frequente verkeershandhaving in de vorm van snelheidscontroles op meerdere locaties binnen de dorpen.		De burgemeester zal dit meenemen in het driehoeksoverleg. De wethouder neemt dit mee in het verkeersoverleg.
		Uitvoering maatregelen om het landbouwverkeer vanwege verkeersveiligheid uit de dorpen (Damwâld, Rinsumageast) te krijgen. Leidraad hiervoor is de verdere uitwerking van de Mobiliteitsvisie (ANNO).		Overwogen wordt om de afwaardering Lauwersseewei integraal mee te nemen in de uitwerking van de Mobiliteitsvisie. Er wordt in ANNO-verband gewerkt aan de uitwerking van de opgaven.
	Verbeteren verkeersveiligheid rond schoolzones.	Uitvoeren van afgesproken maatregelen en oplossen van knelpunten binnen de financiële mogelijkheden.		Dit wordt uitgevoerd.
	Stimuleren fietsverkeer door optimaliseren van het fietsnetwerk en het fietsparkeren.	Opstellen fietspadenplan en opwaarderen van fietsnetwerken. Leidraad hiervoor is de verdere uitwerking van de Mobiliteitsvisie (ANNO).		Op basis van de Mobiliteitsvisie wordt gewerkt aan het opzetten hoogwaardig fietsnetwerk. Het fietspadenplan wordt ook gekoppeld aan het nieuw op te stellen Verkeersstructuurplan.
	Verbetering van de ketenmobiliteit van alle vormen van vervoer zoals het openbaar vervoer om de bereikbaarheid te verbeteren, zodanig dat wordt voldaan aan de verplaatsingsbehoefte van de verkeersdeelnemers.	Dit wordt uitgewerkt in de opgaven zoals deze zijn opgesteld in de Mobiliteitsvisie (ANNO).		Er wordt in ANNO-verband gewerkt aan de uitwerking van de opgaven.
		Faciliteren mienskip initiatief voor de ontwikkeling van het stationsgebied De Westereen. De uitkomsten betrekken bij de uitwerking opgaven van de Mobiliteitsvisie (ANNO).		Er wordt een visie opgesteld.
	Ontsluiting De Westereen: komen tot een oplossing met zo breed mogelijk draagvlak in overleg met het dorp.	Dit is onderdeel van de verdere uitwerking van de Mobiliteitsvisie (ANNO).		Er wordt in ANNO-verband gewerkt aan de uitwerking van de opgaven.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^{ste} rapportage	Toelichting 1 ^{ste} rapportage
	Samen met verenigingen voor dorpsbelangen en inwoners: Aanpak knelpunt(en) onderliggend wegennet Centrale As.	Haadwei Damwâld: realiseren van maatregelen naar aanleiding van de evaluatie.		Dit is in uitvoering.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Riolering</i>
Gemeentelijk rioleringsplan (in ontwikkeling)
Meetplan riolering (in ontwikkeling)
<i>Onderhoudskwaliteit openbare ruimte</i>
Quick scan kapitaalgoederen en beleid onderhoudsniveau kapitaalgoederen (PPN 2017)
Groenbeleids- en beheersplannen
Beleidsplannen openbare verlichting
Wegenbeleids- en beheersplannen
Baggerplannen
<i>Duurzame inrichting openbare ruimte</i>
Intentieverklaring Dark Sky Waddengebied (m.u.v. Kollumerland c.a.)
Biodiversiteitsbeleid (in ontwikkeling)
<i>Verkeer/mobiliteit</i>
Mobiliteitsvisie (ANNO) (2020)
Manifest verkeersveiligheid (2015)
Verkeersstructuurplan Dantumadiel (2012)

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
GR Leer-Werkbedrijf Noard East Fryslân.	Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 6: Iepenbiere Romte

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten	1.803	2.131	8	2.139
Lasten	-5.292	-5.564	11	-5.553
Saldo baten en lasten	-3.488	-3.433	19	-3.414
Toevoegingen aan reserves	-728	-651	0	-651
Onttrekkingen aan reserves	566	531	0	531
Geraamd resultaat	-3.651	-3.553	19	-3.534

Toelichting op de wijzigingen Programma 6: Iepenbiere Romte

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Verschillen kleiner dan € 25.000.	8	I
Totaal baten	8	

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Lasten		
Sporthal de Boppeslach Damwâld	30	S
De beheer- en onderhoudskosten voor sporthal de Boppeslach zijn in de begroting gereserveerd gebleven. Het bedrag wordt gebruikt als dekking voor de structurele exploitatiesubsidie voor sporthal de Boppeslach welke is opgenomen in programma 2.		
Overig	-19	I
Verschillen kleiner dan € 25.000.		
Totaal lasten	11	
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	
Totaal saldo wijzigingen	19	

Algemeene dekkingsmiddels

Waar gaat 'Algemeene dekkingsmiddels over?

Algemeene dekkingsmiddels

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de algemene dekkingsmiddelen in de gemeentelijke begroting apart zichtbaar gemaakt.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- Lokale heffingen
Dit zijn opbrengsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen en de daarmee samenhangende uitvoeringskosten voor de WOZ, de heffing en de invordering.
- Algemene uitkeringen
Dit zijn de van het Rijk ontvangen middelen om de gemeentelijke taken uit te voeren. Een deel van dit geld komt uit het Gemeentefonds en wordt uitgekeerd in de vorm van algemene uitkeringen, dit is inclusie de decentralisatie-uitkering "sociaal domein".
- Dividend
Dit zijn de opbrengsten (dividend) uit de deelnemingen in de BNG.
- Overige algemene dekkingsmiddelen
Dit zijn de overige algemene dekkingsmiddelen waaronder het taakveld treasury en de overige baten en lasten (stelposten).

Mutaties in de reserves

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de mutaties in de algemene- en bestemmingsreserves apart zichtbaar gemaakt in de begroting.

De mutaties in de reserves die een relatie hebben met een specifiek programma zijn opgenomen onder het desbetreffende programma zodat per programma een resultaat voor en na bestemming zichtbaar is.

Onder algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien vinden rentetoevoegingen plaats aan de algemene reserve en de reserve bouwgrondexploitatie.

Overzicht baten en lasten 2021 Algemeene dekkingsmiddels

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten				
Lokale heffingen	3.969	4.162	246	4.408
Algemene uitkering	36.170	36.598	227	36.825
Dividend	31	31	0	31
Overige algemene dekkingsmiddelen	273	273	0	273
Ombuigingen algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Totalen Baten	40.443	41.063	473	41.536
Lasten				
Lokale heffingen	-135	-135	0	-135
Algemene uitkering	-69	-160	0	-160
Dividend	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	-578	-569	20	-549
Ombuigingen algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Totalen Lasten	-782	-864	20	-844
Totalen voor mutaties reserves	39.661	40.200	493	40.693
Toevoegingen aan reserves	-230	-847	-227	-1.074
Onttrekkingen aan reserves	114	242	20	262
Geraamd resultaat	39.546	39.595	286	39.881

Toelichting op de wijzigingen Algemeene dekkingsmiddels

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Lokale heffingen	246	S
De OZB opbrengst voor woningen en niet-woningen bedraagt in 2021 naar verwachting € 246.000 meer dan geraamd. Voor € 163.000 heeft dit betrekking op het niet aannemen van het raadsvoorstel over de wijziging van het tarief onroerende zaakbelasting 2021 dd. 26 januari 2021. Daarnaast heeft dit ook betrekking op nog meer stijgen van de WOZ waarden en areaaluitbreiding in 2020. Deze mutatie is structureel verwerkt.		
Algemene uitkering	227	I
Na het verschijnen van de decembercirculaire gemeentefonds 2020 heeft het kabinet de afgelopen tijd aanvullende maatregelen genomen ter compensatie van de financiële gevolgen van de coronacrisis (4e compensatiepakket). Het bedrag van € 227.000 wordt gestort in de reserve coronacompensatie.		
Totaal baten	473	
Lasten		

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Treasury	20	I
In de begroting 2021 uitgegaan van het aantrekken van € 4 miljoen lening tegen 1%. Voor het eerste half jaar 2021 is het aantrekken van een lening niet nodig. Dat levert een besparing op van € 20.000.		
Totaal lasten	20	
Toevoegingen aan reserves		
Reserve Coronacompensatie	-227	
Toevoeging 4e compensatiepakket algemene uitkering aan de reserve.		
Totaal toevoegingen aan reserves	-227	
Onttrekkingen aan reserves		
Geen mutaties.	0	
Totaal omtrekkingen aan reserves	0	
Totaal saldo wijzigingen	266	

Overhead

Waar gaat Overhead over?

Overhead

In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV wordt onder artikel I, tweede lid onder I de definitie overhead nader geduid. In de toelichting van het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is de definitie voor overhead van Vensters voor Bedrijfsvoering gehanteerd als uitgangspunt voor de definitie van overhead binnen het BBV. De Commissie BBV heeft als taak om duidelijkheid te verschaffen wanneer de toepassing van deze definitie in de praktijk tot vragen leidt. Dit heeft geleid tot een notitie overhead waarin beschreven is wat wel en wat niet onder de overhead valt.

Overhead bestaat in elk geval uit:

1. leidinggevenden primair proces (hiërarchisch).
2. financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
3. P&O / HRM.
4. inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).
5. interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC).
6. juridische zaken.
7. bestuurszaken en bestuursondersteuning.
8. informatievoorziening en automatisering (ICT).
9. facilitaire zaken en Huisvesting.
10. documentaire Informatie Voorziening (DIV).
11. managementondersteuning primair proces.

Overzicht baten en lasten 2021 Overhead

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten				
Overhead	7	7	0	7
Totalen Baten	7	7	0	7
Lasten				
Overhead	-6.768	-6.867	-101	-6.968
Totalen Lasten	-6.768	-6.867	-101	-6.968
Saldo baten en lasten	-6.761	-6.860	-101	-6.962

Toelichting op de wijzigingen Overhead

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Geen verschillen.	0	
Totaal lasten	0	
Lasten		

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Overhead Op basis van het O&F plan heeft er een herwaardering plaatsgevonden wat een structureel nadeel oplevert van € 59.000. Daarnaast levert de beëindiging van de detacheringsovereenkomst met SSC een structureel nadeel op van € 22.000.	-81	S
Belastingen en kwijtscheldingen Het takenpakket van de afdeling Belastingen is door de wettelijke regelingen als gevolg van Corona verzwaard. Tot eind 2021 zal er extra ingehuurd worden om alle werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Deze extra last wordt gedekt uit de reserve coronacompensatie en heeft geen effect op het resultaat.	-20	I
Totaal lasten	-101	
Toevoegingen aan reserves		
Geen mutaties.		
Totaal toevoegingen aan reserves	0	
Onttrekkingen uit reserves		
Reserve coronacompensatie Voor de inhuur bij team Belastingen en kwijtscheldingen wordt € 20.000 uit de reserve coronacompensatie gehaald.	20	
Totaal onttrekkingen uit reserves	20	
Totaal saldo wijzigingen	-81	

Heffing VPB

Waar gaat Heffing VPB over?

Heffing VPB

Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Dantumadiel geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Er is ofwel sprake van het aanbieden van een “collectief goed” (geen deelname economische verkeer), “normaal vermogensbeheer” of van “structureel verlieslatende activiteiten”.

De gemeente doet alleen aangifte voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf. Het aan deze activiteiten toe te rekenen vermogen wordt gewaardeerd op de fiscale openningsbalans. Het te betalen bedrag aan VPB op het resultaat behaald met de grondexploitaties is op korte termijn beperkt, tenzij een enorm herstel in de vastgoedmarkt optreedt. Daarom is ervoor gekozen het te betalen bedrag aan VPB als PM-post te oormerken en alleen de externe kosten die gemoeid zijn met het verplichte aangifteproces te begroten.

Overzicht baten en lasten 2021 Heffing VPB

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten				
Heffing VPB	0	0	0	0
Totalen Baten	0	0	0	0
Lasten				
Heffing VPB	0	0	0	0
Totalen Lasten	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	0	0	0	0

Toelichting op de wijzigingen Heffing VPB

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Geen afwijkingen.	0	
Totaal baten	0	
Lasten		
Geen afwijkingen.	0	
Totaal lasten	0	
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	
Totaal saldo wijzigingen	0	

Onvoorzien

Waar gaat Onvoorzien over?

Onvoorzien

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de gereserveerde middelen voor structureel onvoorzien apart zichtbaar gemaakt in de begroting.

Overzicht baten en lasten 2021 Onvoorzien

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten				
Onvoorzien	0	0	0	0
Totalen Baten	0	0	0	0
Lasten				
Onvoorzien	0	0	0	0
Totalen Lasten	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	0	0	0	0

Toelichting op de wijzigingen Onvoorzien

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Geen afwijkingen.	0	
Totaal baten	0	
Lasten		
Geen afwijkingen.	0	
Totaal lasten	0	
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	
Totaal saldo wijzigingen	0	

Totaaloverzicht financieel effect 1e rapportage 2021

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten				
1: Ynwenner en Bestjoer	215	282	0	282
2: Mienskip	141	141	99	240
3: Soarch en Wolwêzen	7.485	7.495	1.570	9.065
4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	107	1.053	0	1.053
5: Wenjen en Omjouwing	2.638	2.736	116	2.851
6: Iepenbiere Romte	1.803	2.131	8	2.139
Algemeine dekkingsmiddels	40.443	41.063	473	41.536
Overhead	7	7	0	7
Heffing VPB	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal baten	52.840	54.909	2.265	57.174
Lasten				
1: Ynwenner en Bestjoer	-2.979	-3.004	-61	-3.065
2: Mienskip	-2.970	-2.935	-141	-3.076
3: Soarch en Wolwêzen	-30.249	-30.415	-2.105	-32.519
4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	-770	-1.764	-20	-1.784
5: Wenjen en Omjouwing	-3.314	-3.353	-151	-3.504
6: Iepenbiere Romte	-5.292	-5.564	11	-5.553
Algemeine dekkingsmiddels	-782	-864	20	-844
Overhead	-6.768	-6.867	-101	-6.968
Heffing VPB	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal lasten	-53.125	-54.766	-2.548	-57.314

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Saldo van baten en lasten per programma				
1: Ynwenner en Bestjoer	-2.764	-2.722	-61	-2.783
2: Mienskip	-2.829	-2.794	-42	-2.836
3: Soarch en Wolwêzen	-22.764	-22.919	-535	-23.454
4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	-663	-710	-20	-730
5: Wenjen en Omjouwing	-677	-618	-35	-653
6: Iepenbiere Romte	-3.488	-3.433	19	-3.414
Algemeine dekkingsmiddels	39.661	40.200	493	40.693
Overhead	-6.761	-6.860	-101	-6.962
Heffing VPB	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	-285	143	-283	-140
Toevoegingen & onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen aan reserves	-1.045	-1.949	-227	-2.176
Onttrekkingen aan reserves	1.052	1.647	245	1.891
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	7	-303	18	-285
Geraamde resultaat	-278	-160	-265	-425

Effecten voor de meerjarenraming 2022-2024

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024
Saldo van baten en lasten per programma			
1: Ynwenner en Bestjoer	0	0	0
2: Mienskip	-25	-15	-15
3: Soarch en Wolwêzen	-411	-411	-395
4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	0	0	0
5: Wenjen en Omjouwing	0	0	0
6: Iepenbiere Romte	79	23	23
Algemeine dekkingsmiddels	246	246	246
Overhead	-81	-81	-81
Heffing VPB	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0
Totaal effect meerjarenraming	-192	-238	-222
Toevoegingen & onttrekkingen aan reserves			
Toevoegingen aan reserves	56	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-56	0	0
Geraamde resultaat	-248	-238	-222

Toelichting op de effecten voor de meerjarenraming 2022-2024

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024
2: Mienskip			
Exploatievergoeding sporthal de Boppelslach	-43	-43	-43
Overig	18	18	18
3: Soach en Wolwêzen			
WMO Huishoudelijke hulp	-250	-250	-250
Beschermd wonen	123	123	123
BUIG	-305	-305	-305
Overig	21	21	37
6: Iepenbiere romte			
Uitstel levering en betaling verkoop grond	56	0	0
Reservering onderhoudsbudgetten oude sporthal	-30	-30	-30
Overig	-12	-7	-7
Algemeine dekkingsmiddels			
OZB	246	246	246
Overhead			
Herwaardering O&F plan	-59	-59	-59
Beeëindiging detacheringsovereenkomst SSC	-22	-22	-22
Totaal effect meerjarenraming	-192	-238	-222
Mutaties reserves			
Toevoeging grondverkoop aan algemene reserve	-56	0	0
Totaal mutaties reserves	-56	0	0
Totaal saldo wijzigingen	-248	-238	-222

Corona

Inleiding

De Coronacrisis geeft aanleiding om extra informatie te verstrekken over risico's, extra kosten en de compensatiemaatregelen vanuit het Rijk. Om de gevolgen van Corona voor de gemeente inzichtelijk te maken wordt voor zolang dat nodig is aan de bestaande P&C documenten de paragraaf Corona toegevoegd.

Risico's

Bij de uitbraak van de Coronacrisis zijn een aantal risico's benoemd die we lopen. Deze risico's zijn verwerkt in het risicomangement pakket Naris en zijn onderdeel van de risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen. Het gaat hierbij om de volgende specifieke Coronarisico's.

Risicogebeurtenis
CORONA - Minder inkomsten: toeristen en parkeerbelasting
CORONA - Veiligheid: Meer beroep op openbare orde en handhaving (o.a. horeca, sportvelden, openbare gebouwen)
CORONA - Overschrijding wettelijk vastgestelde termijnen
CORONA - Inkomsten: risico op achterblijven legesopbrengsten (bouwleges, e.d.)
CORONA - Minder inkomsten: door uitstel betaaltermijnen/ toename debiteuren
CORONA - Faillissement/surseeance verbonden partijen
CORONA - Minder inkomsten Faillissement/surseeance/financiële tegenvallers bij deelnemingen
CORONA - Taakstellende bezuinigingen worden niet gehaald
CORONA - Inkomsten: risico gewaarborgde geldleningen en garantstellingen (sportclubs e.d.)
CORONA - Hogere uitgaven volksgezondheid , Wmo en Jeugdzorg als gevolg van de Pandemie en Rijksbeleid (RIVM).
CORONA - Dwingen van (zorg)aanbieders bepaalde activiteiten op lager pitje te zetten/ dan wel tijdelijk te stoppen (bv dagopvang)
CORONA - Veiligheid; onvoldoende capaciteit sociale opvangorganisaties/ voedselbanken
CORONA - Sterkte instroom en vertraagde uitstroom bijstandsgerechtigden (BUIG) en bijzondere bijstand zelfstandigen (BBZ)
CORONA - Faillissement/ surseeance/ financiële tegenvallers bij contractpartijen (leveranciers, afnemers)
CORONA - Juridisch: niet voldoen subsidie-eisen of verantwoording
CORONA - Inkomsten: vertraging grondverkopen (ook bedrijventerreinen)
CORONA - Toename fraude door ontbreken toezicht en overzicht
CORONA - Inkomsten: risico op vertraging investeringen/projecten
CORONA – (Onderwijs)gebouwen moeten voldoen aan 1.5 meter economie

De TOZO regeling brengt voor de gemeente Dantumadiel geen financiële risico's met zich mee omdat het Rijk volledig instaat voor de financiering. Om deze reden wordt deze regeling niet nader toegelicht in de deze paragraaf.

Het totaal benodigde weerstandsvermogen genoemd in de jaarrekening 2020 bedraagt € 2.300.000. Boven- genoemde Coronarisico's zijn daar 7,13% verantwoordelijk voor. Dat betekent dat de Coronarisico's voor afgerond € 164.000 onderdeel zijn van het benodigde weerstandsvermogen. Daarbij opgemerkt dat het programma Naris uitgaat van simulaties, waarbij er vanuitgegaan wordt dat niet alle risico's zich gelijktijdig voordoen.

Compensatiepakket

Vanuit het Rijk worden eenmalig gelden toegekend om gemeenten te ondersteunen in de extra gemaakte kosten of de misgelopen opbrengsten. Tot dusver zijn er vier compensatiepakketten beschikbaar gesteld. De totale omvang de pakketten bedraagt € 1.518.000. Deze middelen zijn toegekend op basis van maatstaven in de Algemene uitkering. Het is daarmee een indicatief bedrag en zegt dus niks over de werkelijke extra kosten. De keuze waar de middelen aan te besteden is aan de gemeente zelf.

Het college heeft het mandaat om uitgaven te doen die in de lijn liggen met de doelen waarvoor de corona compensatie is ontvangen. Het mandaat strekt zich tot maximaal de hoogte van de ontvangen compensatie. Via de reguliere planning en control documenten legt het college verantwoording af omtrent de bestede middelen. Van de ontvangen middelen is inmiddels € 556.000 besteed.

In het volgende overzicht worden de bestede middelen afgezet tegen het ontvangen budget.

Onderwerp	Budget	Kosten	Restant
Ynwenner en Bestjoer			
Verkiezingen	€ 63.000	€ -40.000	€ 23.000
Toezicht en handhaving	€ 45.000		€ 45.000
Mienskip			
Buurt- en dorpsuizen	€ 14.000	€ -7.200	€ 6.800
Vrijwilligersorganisaties jeugd	€ 8.000	€ -9.138	-€ 1.138
Cultuur	€185.000	€ -9.000	€ 176.000
Soarch en Wolwêzen			
Jeugd	€ 42.000		€ 42.000
WMO	€ 167.000		€ 167.000
Participatie	€ 519.000	€ -293.250	€ 225.750
Inkomensondersteuning	€ 105.000	€ - 122.500	€ - 17.500
Welzijn	€ 50.000		€ 50.000
Onderwijs	€ 42.000		€ 42.000
Wenjen en Omjouwing			
Afvalsturing	€ 29.000	€ -29.000	€ 0
Algemeine dekkingsmiddels			
Lagere apparaatskosten (opschalingskorting)	€ 242.000	€ -45.503	€ 196.497
Precariobelasting	€ 2.000		€ 2.000
Toeristenbelasting	€ 5.000		€ 5.000
Totalen	€ 1.518.000	€ - 555.591	€ 962.409